

Jaarverslag NVKC 2015

Bestuur

Positionering

In de afgelopen jaren kreeg de NVKC steeds vaker met ontwikkelingen die te maken hebben met bedrijfsmatige aspecten van laboratoriumdiagnostiek. Een steeds terugkeren punt van discussie -ook met de leden- is daarbij of en in welke mate de NVKC kan optreden namens laboratoria dan wel gezien wordt als vertegenwoordiger van laboratoria. Tijdens de beleidsdag in november 2014 heeft het bestuur hier een uitgebreide discussie over gevoerd en is de knoop doorgehakt: de NVKC is een wetenschappelijke beroepsvereniging, en geen branche organisatie. Hieruit vloeit voort dat de NVKC als wetenschappelijke beroepsvereniging geen individuele belangen of belangen op het gebied van bedrijfsvoering van specifieke laboratoria kan behartigen. Deze taak moet worden ingevuld door brancheorganisaties, waarbij de NVKC wel steeds voor de verbinding tussen partijen zorgt. De NVKC kiest daarbij voor de vakinhoudelijke insteek om zo de essentiële waarde van laboratoriumdiagnostiek in het zorgproces te bewaken.

Professionalisering

Tijdens diezelfde beleidsdag heeft het bestuur besloten om in 2015 een professionaliseringsslag in te zetten. Dit om de toenemende hoeveelheid dossiers het hoofd te kunnen bieden, de samenwerking binnen de vereniging te optimaliseren en volop gebruik te maken van de meerwaarde die de aansluiting bij de FMS zal opbrengen. Het gaat erom tot een toekomstbestendige structuur van zowel het bestuur, als de organisatie van de vereniging en de ondersteuning vanuit het bureau te komen. De afgelopen jaren waren daar al stappen in gezet middels de vorming van clusters, maar er blijkt meer nodig om alle energie en kennis vanuit de vereniging bij elkaar te brengen en te stroomlijnen om gewenste resultaten te bereiken. Gestart werd met een inventarisatie van structuren en knelpunten. Al snel werd geconcludeerd dat dit een zo veel omvattend traject zou worden dat het bestuur dit niet zelf kon gaan oppakken. Derhalve werd eind april een opdracht uitgezet onder de registerleden. Deze werd door een trio van recent gepensioneerden opgepakt. Zij hebben tal van gesprekken gevoerd met betrokkenen en kwamen na de zomer met een advies dat is besproken binnen het bestuur, op een bijeenkomst met de clustervoorzitters en tijdens de ALV van november 2015. Voor de

implementatie van dit advies is hulp van buiten aangevraagd in de persoon van een kwartiermaker die met een duidelijke opdracht voor de zomer van 2016 met 'deliverables' moet komen.

Federatie Medisch Specialist en LAD

Per 1 januari 2015 is de FMS een feit, met de NVKC als volwaardig lid. De NVKC voorzitter maakt deel uit van de Algemene Vergadering. De voorzitters van de Clusters Opleiding en Kwaliteit nemen deel in resp. de Raad Opleiding en de Raad Kwaliteit; zij hebben ieder een plaatsvervanger. Eind 2015 werd na een periode van oriëntatie besloten tot de oprichting van de Raad Wetenschap en Innovatie, waarin de voorzitter van het NVKC Cluster Wetenschap zitting zal nemen. Werden NVKC, NVKF en NVZA eerst nog geweerd uit de Raad Beroepsbelangen, in december is besloten dat deze verenigingen als toehoorder de vergaderingen van de Raad Beroepsbelangen kunnen bijwonen. Daarnaast zijn er overleggen voor de bureaumedewerkers op het gebied van kwaliteit, opleiding en communicatie en is er een zgn. directeurenoverleg. De voorzitter van de Commissie Beroepsbelangen vertegenwoordigt ons bij de LAD. De aansluiting van alle assistentenverenigingen/juniorkamers bij De Jonge Specialist/LAD is inmiddels in gang gezet verloopt ongeveer via eenzelfde traject als bij FMS/LAD is gebeurd.

Al met al dus een aanzienlijke personele inspanning die geleverd moet worden, maar waar we ook al de nodige vruchten van plukken. We noemen hier de ondersteuning bij uitbouw van vakgroepsvisitaties, de ontwikkeling van het landelijk opleidingsplan, richtlijnontwikkeling, integrale diagnostiek, BIG lobby, communicatievraagstukken en de toekenning van opleidingsplaatsen. In de laatste maanden zijn er stappen gezet om te komen tot een diagnostisch overleg dat een Raden-overstijgend karakter zal krijgen.

De LAD heeft een belangrijke rol bij de totstandkoming van de cao UMC's en bij de compensatie van pensioenaftopping.

Integrale diagnostiek

Het Ministerie van VWS heeft dankzij de vasthoudende inbreng zeker ook van de NVKC haar focus verlegd van eerstelijns diagnostiek naar 'integrale diagnostiek' waarbij de samenhang in de zorgketen nu voorop staat. Het voornemen om de prijzen voor eerstelijnsdiagnostiek vrij te geven is onder invloed van deze ontwikkeling voorlopig vooruitgeschoven.

Eind 2015 is nog gewerkt aan een notitie over integrale diagnostiek als nadere toelichting van de minister richting de Kamer op dit besluit.

Vanwege het EU voorzitterschap dat Nederland in de eerste helft van 2016 bekleedt, hebben infectiepreventie en antibiotica-resistentie een verhoogde prioriteit gekregen.

Wettelijke erkenning

Nadere kennismaking met de afdeling communicatie van FMS leidde onder meer tot een gesprek met de medewerker public affairs, die de FMS belangen in het Haagse behartigt, waarin we de geschiedenis van de jarenlange vergeefse strijd voor wettelijke erkenning hebben besproken. Kennelijk heeft ook de NVKF een dergelijk gesprek gevoerd, want kort daarna raakte de zaak in een stroomversnelling vanwege een internetconsultatieronde over een voorstel tot wijziging van de Wet BIG. FMS heeft deze ronde aangegrepen om een lobbytraject te starten om klinisch chemici en fysici in art. 3 wet BIG te krijgen. Deze lobby is in eerste instantie ambtelijk ingezet. In 2016 staat een wijziging van de beroepenstructuur wet BIG op de agenda en zal het traject worden geïntensiveerd.

Met de KNMG is de problematiek van de herregistratie van basisartsen besproken. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat in het Beoordelingskader voor herregistratie een tekst is opgenomen waarin staat dat de werkzaamheden van artsen die werken met lichaamsmateriaal van patiënten meetellen voor herregistratie.

Overige bestuurszaken

Op initiatief van Diagned is gesproken over het starten van een communicatiecampagne om laboratoriumdiagnostiek breder voor het voetlicht te krijgen bij stakeholders en publiek. Het bestuur ondersteunt het idee maar heeft als voorwaarde gesteld dat NVMM en NvvP en FMS zich achter het project scharen. Dit was mede aanleiding om bestuurlijk overleg met NVMM aan te gaan. Deze kennismaking over en weer verliep constructief zal zeker een vervolg krijgen.

Met de NVML is gesproken over de mogelijkheid tot het instellen van een register voor laboratoriummedewerkers.

Sinds 1 januari 2014 mogen diëtisten laboratoriumonderzoek aanvragen. Omdat onduidelijk was onder welke condities, heeft NDV hierover advies gevraagd bij IGZ, die hierop aangaf dat de reguliere wettelijke kaders van kracht zijn. Hierop hebben SAN en NVKC NDV verzocht om met een overzicht van gewenste laboratoriumbepalingen te komen. Over dit overzicht is geen overeenstemming bereikt en aan de laboratoria is geadviseerd hierover regionale afspraken te maken. IGZ heeft de NVKC uitgenodigd om bij te dragen aan de basisset indicatoren. Na rijp beraad heeft het bestuur besloten hier met ingang van 2017 aan te zullen bijdragen.

Naar aanleiding van de ophef over het vergoeden van ondeugdelijke bloedglucosemeters van patiënten is hernieuwd het gesprek aangegaan met de KNMP; samen met o.a. EADV en DVN wordt nu gewerkt aan een protocol voor verstrekken, controleren en substitueren van deze meters.

Vanwege de lage renteopbrengsten heeft het bestuur, met instemming van de ALV, besloten om het vermogen weer (defensief) te gaan beleggen.

Het bestuur heeft een ad hoc werkgroep geformeerd die een bidbook zal opstellen waarmee een poging wordt gedaan om Worldlab 2023 naar Amsterdam te halen.

Er is een ad hoc commissie ingesteld die het Lustrum 2017 vorm zal geven.

Vereniging

Facts and figures

Aan het einde van het verslagjaar had de NVKC 723 leden: 306 geregistreerde laboratoriumspecialisten klinische chemie - waarvan 18 eveneens ingeschreven in het specialistenregister van RGS-, 70 laboratoriumspecialisten in opleiding, 137 gepensioneerde registerleden, 6 ereleden en 1 lid van verdienste. Daarnaast waren er 145 'gewone' leden, 21 gepensioneerde leden, 4 studentleden en 31 bedrijfsleden.

In NVKC verband opereren ruim 40 werkgroepen en commissies, geclusterd rond de thema's Opleiding, Kwaliteit, Wetenschap & Innovatie, en Beroep & Bedrijf. De NVKC is vertegenwoordigd in meer dan 100 (werkgroepen van) nationale en internationale organisaties.

In 2015 ontving het verenigingsbureau per maand gemiddeld 25 groepen ter vergadering, per maand werden 15 telefonische vergaderingen geboekt. Het aantal e-maillijsten waarmee commissies en leden onderling eenvoudig kunnen communiceren bedroeg eind 2015 meer dan 50. Op een enkele na worden deze allemaal door het bureau onderhouden. Daarnaast verwerkt het bureau per maand gemiddeld 20 mutaties in de ledenadministratie. Het aantal accreditatieaanvragen dat het bureau verwerkt is gemiddeld 15 per maand. Naast de organisatie van het voorjaarscongres verzorgde het bureau de ondersteuning van nog eens 6 andere evenementen (PAOKC, CMBD, WKM).

De mensen

In de voorjaarsledenvergadering heeft het bestuur afscheid genomen van dr. Y.M.C.Henskens en dr. D. Telting, en in de najaarsledenvergadering van dr. Y.C.M. Kluiters wegens het verstrijken van hun 2^e zittingstermijn. Toegetreten tot het bestuur zijn dr. D. G. Keuken en dr. M.G.M. Elisen.

Wegens hun grote verdienste voor de vereniging zijn prof. dr. Rien Blankenstein en prof. dr. Jan Lindemans door de ledenvergadering benoemd tot erelid van de vereniging. De prof. dr. J.G.G. Borstprijs bestemd voor hen die bijzonder hebben bijgedragen aan het verbeteren van de communicatie tussen arts en klinisch chemicus werd uitgereikt aan dr. Ellen Kuiper-Kramer. De Gorter en De Graaff-prijs bestemd voor hen die gedurende jaren sterk hebben bijgedragen aan de ontwikkeling en profilering van de klinische chemie als een klinisch en ondersteunend specialisme werd uitgereikt aan dr. W.P. Oosterhuis.

Dr. Christa Cobbaert werd benoemd tot hoogleraar klinische chemie aan het LUMC, dr. Yolanda de Rijke werd benoemd tot hoogleraar klinische chemie aan het

ErasmusMC, en dr. N.M. Verhoeven tot hoogleraar Genetic Metabolic Diagnostics aan het UMCU.

In januari 2015 is Daniëlla Zandvoort in dienst gekomen als administratief medewerker op het NVKC bureau. Haar tijdelijke contract is inmiddels verlengd. In november werd afscheid genomen van office manager Michelle Meijer-Klerekooper. Eind van het jaar werd een vacature gesteld voor secretariael medewerker.

In het verslagjaar zijn de leden drs. Kees. Steendijk, prof. dr. Istvan Vermés, drs. Ad Pennings en dr. Gijs Blokhuis ons ontvallen.

Commissie PR en Communicatie en Webredactie

Nieuwe website

Eind 2014 is een aanvang gemaakt met een al lang gekoesterde wens: ontwerp en bouw van een geheel vernieuwde website die een landingsplatform moet worden voor zowel patiënten, professionals als leden. Dit project bleek omvangrijker dan aanvankelijk werd gedacht: achter de schermen draaien tal van webapplicaties (zoals de PPO database, WieDoetWat database, digikantoren, postboeken, herregistratie en de ledenadministratie) die allemaal moesten worden omgezet en bovendien zijn er op de site tal van onderlinge verwijzingen die vrijwel allemaal handmatig moesten worden omgezet. Uiteindelijk is de nieuwe site in het weekend van 20 september 'de lucht in' gegaan. Een andere, veel ingrijpender, tegenvaller was dat we in een klap de hoge ranking uit zoekmachines kwijt waren, waardoor de bezoekersaantallen fors zijn gedaald. www.uwbloedserieus.nl haalde t/m 19 september nog ruim 1 miljoen gebruikers, oftewel gemiddeld bijna 4000 per dag, www.nvkc.nl had tot die dag gemiddeld 230 bezoekers (een aantal dat al jaren stabiel is), vanaf 20 september waren dat er rond de 600. Dit betekent een daling van 3630 bezoekers per dag. We waren wel voorbereid op een lichte terugval, maar dat het dermate dramatisch zou zijn en ook zo lang zal duren om weer op het oude niveau te krijgen was ons niet verteld door de externe communicatiedeskundige. Overigens worden wel meer pagina's bezocht, gemiddeld 4,39 met een sessieduur van 3:20 minuten en een bouncepercentage van 39% tegenover resp. 1,9 pagina's in 1:50 minuten met een bouncepercentage van 75%.

Publieksvragen

Het aantal te beantwoorden publieksvragen daalde navenant, van gemiddeld 30 per week t/m 19 september, naar 6,5 over de rest van het jaar. De Registratiecommissie heeft besloten om tijdelijk het verplichte aantal weken meedraaien in het dienstrooster voor assistenten te verdubbelen. Er wordt nog gezocht naar mogelijkheden om dit gedaalde aantal publieksvragen weer stijgende te krijgen.

De NHG heeft in een audit een selectie publieksvragen en -antwoorden beoordeeld. Dit heeft een aantal nuttige suggesties opgeleverd die besproken zijn in oktober op een jubileumbijeenkomst georganiseerd in het kader

van 12,5 jaar publieksvragen. Dit heeft geresulteerd in een aangescherpte schrijfwijzer. Ook hebben we afgesproken elkaar niet alleen op inhoud te reviewen, maar ook op woordgebruik en spellingsfouten.

Samenwerking FMS

Een kennismakingsgesprek met een communicatieadviseur van FMS heeft geleid tot een interview met Boesten en Thelen in het tweede nummer van De Medisch Specialist. Deze special lag op de deurmat bij alle medisch specialisten in Nederland. Een goede wijze om het vakgebied onder de aandacht te brengen van ander medisch specialisten, waarbij duidelijk werd dat de klinisch chemicus naast medisch specialistische ook veel managementtechnische verantwoordelijkheden vervult en vooruitloopt op het gebied van kwaliteitsregistraties.

Tevens is de samenwerking met FMS bijzonder waardevol gebleken in het traject met de Volkskrant en Bloedwaardentest.nl (zie hieronder). De communicatieadviseur van FMS heeft de NVKC geadviseerd gedurende dit gehele traject.

Volkskrant en Bloedwaardentest.nl

Begin juli 2015 heeft Volkskrant journalist Ellen de Visser bij de redactie van het NTVG het onderwerp ingebracht van bloedafname zonder tussenkomst arts waarbij zij haarvraagtekens had. Zij was op het spoor gekomen van een tweetal websites die deze testen te koop aanbieden. Zij vroeg om vakdeskundige hulp en werd door de redactie van het NTVG verwezen naar hun sectieredacteur klinische chemie, dr. Andre van Rossum, klinisch chemicus in het Bronovo. De Visser heeft vervolgens Van Rossum benaderd met verzoek om expertise te willen inzetten, met een aantal gerichte vragen, met name inzake het peanalytisch traject (klant moet na bloedafname bij een prikpost zelf de buisjes op de post doen). Van Rossum heeft op persoonlijke titel zijn medewerking toegezegd en tevens contact gezocht met de voorzitter van de NVKC PR Commissie dr. Lianne Boesten. De Cie PR deelde de zorgen aangaande het preanalytisch traject en was unaniem van mening dat de klinische chemie als enige deskundige beroepsgroep op dit gebied medewerking zou moeten verlenen aan dit onderzoek, ongeacht de uitkomsten. Van Rossum en Boesten hebben vervolgens samen het contact met De Visser onderhouden. Er is vrijwel meteen contact gezocht met afdeling Communicatie van FMS, die heeft geadviseerd over een werkprotocol met de Volkskrant.

In de periode september-november werden alle onderzoeken verricht, zowel bij Bloedwaardentest.nl als regulier in het laboratorium. Klinisch chemicus prof. Ron Kusters is ook enkele malen geïnterviewd. Boesten heeft de Cie PR periodiek geïnformeerd over de voortgang en de resultaten van het traject.

Een en ander heeft begin 2016 tot een artikel in de Volkskrant geleid. Het artikel heeft tot veel discussie geleid binnen de beroepsgroep. Deze discussie zal verder uitgerold worden tijdens het Voorjaarssymposium 2016 (vrijdagmiddagsessie). Buiten de NVKC heeft het artikel ook stof doen opwaaien. De bloedafnamepunten die medewerking ver-

leenden aan Bloedwaardentest.nl hebben dit opgezegd waardoor Bloedwaardentest.nl ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag noodgedwongen zijn activiteiten heeft stil gelegd. Tevens zullen er door de SP Kamervragen gesteld worden aan de minister van Volksgezondheid naar aanleiding van het Volkskrant artikel.

Glucosemeters diabetespatiënt

Bij diabetes patiënten bestaat al sinds jaar en dag behoefte om hun glucosemeter periodiek te laten controleren. Het afgelopen jaar is aan deze controle nog meer behoefte ontstaan, gezien de landelijke ophef die is ontstaan over de kwaliteit van glucosemeters. Op verzoek van de Diabetes Vereniging Nederland (DVN) is door de NVKC een webpagina ingericht waarop de locaties staan waar diabetespatiënten hun glucosemeter kunnen laten controleren. Er is erg veel moeite gedaan om een landelijk dekkend netwerk aan te kunnen bieden; helaas zijn er op de kaart nog een aantal witte vlekken. Er is dan ook geen tarief beschikbaar voor de metercontrole, dus niet alle laboratoria 'staan te springen' om deze service aan te bieden. Niettemin is de pagina opengesteld voor het publiek.

Om de controle van de glucosemeters meer te protocolleren wordt nu samen met KNMP, DVN, DiHAG en EADV onder de vlag van de Nederlandse Diabetes Federatie gewerkt aan een protocol voor de glucosemeting. In het protocol worden onder meer de minimale kwaliteitseisen, de metervervanging en de controle van glucosemeters in laboratorium, apotheek en huisartspraktijk vastgelegd. Het nieuw referentiemateriaal maakt deel uit van het nieuwe controle protocol. Met een door alle veldpartijen ondersteund protocol wordt de kans op NZA tarief voor de verrichting een stuk groter.

Landelijk is er veel ongerustheid ontstaan bij patiënten, omdat deze in sommige gevallen goedkopere, en niet altijd passend glucosemeters aangeboden krijgen. Het RIVM heeft daarom van IGZ opdracht gekregen om te onderzoeken in hoeverre er daadwerkelijk sprake is van misstanden. Door de NVKC is onder de labhoofden een enquête uitgezet naar de resultaten van hun metercontroles. In een aantal gevallen bedroeg het aantal afgekeurde meters wel 20%. NVKC heeft de resultaten van de enquête aan RIVM ter beschikking gesteld.

De certificering op basis van ISO 15197:2013 en CE markering blijken in praktijk onvoldoende waarborgen te bieden voor de kwaliteit van glucosemeters. Dit komt onder meer omdat de fabrikant zelf data moet aanleveren om te bewijzen dat de meter voldoet aan de norm. De NVKC probeert de verificatie van bloedglucosemeters naar een Europees niveau te tillen en heeft hiervoor de samenwerking gezocht met verschillende Europese partijen.

Diagnose me

De PR-cie is betrokken bij het vormgeven van klinisch chemische consulten via het platform diagnose.me. Nu betreft diagnose.me (www.diagnose.me), een betaalde service van radiologen die on-line hun diensten aanbieden. Wereldwijd kunnen cliënten hun radiologische beelden uploaden en ter beoordeling geven aan een radioloog naar keuze, na betaling van

50, 100 of 150 euro. Contacten tussen diagnose.me en de PR-cie hebben tot een intentieverklaring geleid om deze service uit te breiden voor klinisch chemische consulten. In het afgelopen jaar zijn voorwaarden vastgesteld om in 2016 een pilot te kunnen starten.

Verstandige keuzes

De in 2014 vervaardigde de werkgroep Verstandig Kiezen een aantal Verstandige Keuzes te weten: aanvragen van labdiagnostiek algemeen, allergieonderzoek, BNP, Vit B12/folaat en vitamine D, Calprotectine, Coeliakie, PSA, anti-CCP en Trombofilie onderzoek en deze zijn onder de noemer 'zinnige diagnostiek' op de nieuwe website in het deel voor professionals opgenomen.

Een selectie van 5 verstandige keuzes uit de diverse onderwerpen is door FMS in september gepubliceerd; het onderwerp Calprotectine is daarbij uitgelicht.

Coassistentencongres

Op 18 april 2015 vond het LOCA-congres plaats in Egmond aan Zee. Dit 2-jaarlijkse congres trekt honderden co-assistenten. De PR-cie van de NVKC was met 3 mensen vertegenwoordigd ter promotie van ons vakgebied. Onze stand trok de nodige aandacht, kortom: een nuttig en leuk congres om bij aanwezig te zijn!

Labquiz NTVG

Ook in 2015 zijn er een aantal LabQuizen gepubliceerd in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde:

- Schildklierantistoffen, N.H. (Hang) Le, B.E.B.P. (Bart) Ballieux en E.P.M. (Noortje) Corssmit
- Lymfocytose, E.M. (Margo) Molhoek, Mieke M.J.F. Koenders, Jolanda Droogendijk en Yvette Kluiters-De Hingh
- Coeliakie bij jonge kinderen, Testen op tTGA, EMA en DGP, Robert L.J.M. Herpers, Rita K. van den Tooren-de Groot en André P. van Rossum

PR abonnement

In 2015 is er geen actief gebruik gemaakt van het PR abonnement bij Van Diemen Communicatiemakelaars. Dit komt grotendeels omdat de PR momenten zich vanzelf voor deden het afgelopen jaar (o.a. de Medisch Specialist en de Volkskrant) en er geen actuele items speelden waarbij een persbericht een belangrijke rol kon spelen.

Filmpjes

Vanuit de PR-cie waren we voornemens om educatieve korte films te produceren met als doel om de NVKC als vereniging en de KC als specialist te profileren. Gebaseerd op de vragen die wij als KC's vanuit de kliniek krijgen en gezien het succes van uwbloedseries.nl waren we ervan overtuigd dat deze filmpjes verwelkomd zouden worden door zowel aanvragers als patiënten. De filmpjes zouden door de PR-cie namens de NVKC gepubliceerd worden op (in de eerste instantie) ons eigen NVKC YouTube kanaal. Tot onze spijt heeft het bestuur deze initiatief niet omarmd waardoor er momenteel geen gelden zijn om tot een productie te gaan. Desondanks zijn we alsnog van plan om eigen

beheer in 2016 een pilot met een casus te publiceren en te presenteren aan het bestuur in de hoop dat we komend jaar wel de nodige financiën toegewezen krijgen om dit te realiseren.

Hartstichting

In navolging van de vruchtbare samenwerking met de DVN, heeft de Commissie contact opgenomen met de Hartstichting en de patiëntenvereniging de Hart&Vaatgroep voor een eventuele samenwerking. Zowel de Hartstichting als de patiëntenorganisatie, de Hart&Vaatgroep zien op dit moment geen ruimte voor geformaliseerde vorm van samenwerking, en geen aanleiding voor een gesprek met de NVKC. Beide organisaties hebben gezamenlijk een voldoende breed palet aan voorlichtingsaanbod. Thuisdiagnostiek is nu geen beleidsprioriteit waardoor er evenmin ruimte is voor een project op dit terrein.

Commissie

De Commissie heeft in het verslagjaar 6 maal vergaderd. Dr. Wesley Jongbloed en dr. Rolf Verheul hebben zich teruggetrokken uit de commissie.

Hieronder doen de overige NVKC commissies en werkgroepen clustergewijs verslag over het afgelopen jaar.

Cluster Opleiding

Het cluster opleiding is in het verslagjaar twee maal bijeen geweest.

Belangrijke onderwerpen van discussie zijn de situatie rond fusielabs en de concentratie van specialismen waardoor die niet meer in elk huis aanwezig zijn. De huidige regelgeving voorziet hier niet of niet goed meer in. Ook de aansluiting van het tentamen bij het curriculum geeft knelpunten. De werkgroep kwaliteit opleiding (zie hieronder) heeft een eerste terugrapportage verzorgd.

Tijdens een opleidersbijeenkomst op 11 juni in aanwezigheid van rond de 30 opleiders is gesproken over de toewijzing van opleidingsplaatsen, de evaluatie van de modulefase en de vorderingen van het Landelijk Opleidingsplan.

Opleidingscommissie

Toewijzing Opleidingsplaatsen

Het advies van het Capaciteitsorgaan voor de toewijzing van opleidingsplaatsen 2016 bevatte een bandbreedte van 15-16 plaatsen. Dit was t.o.v het schema Willems 2012-2016 o.b.v. 13 plaatsen per jaar een surplus van 2-3. Binnen de Opleidingscommissie is wederom voor een zeer pragmatische oplossing gekozen om dit surplus te verdelen, nl. daar waar in de afgelopen jaren een opleiding voortijdig is afgebroken die niet opnieuw mocht worden ingevuld. Dit advies is door bestuur en opleiders geaccordeerd. Het beargumenteerde advies aan BOLS voor 15 instromers is uiteindelijk door de Minister overgenomen. In september is door een afvaardiging van de OC indringend gesproken met het Capaciteitsorgaan om te bewerkstelligen dat het

aantal instromers voor een langere periode naar beneden wordt bijgesteld. De Opleidingscommissie heeft besloten om het schema Willems met vier jaar uit te breiden.

Kwaliteit van de opleiding

Om een uitweg te vinden in de discussie over aan opleidingsinstituten te stellen criteria heeft het bestuur de Opleidingscommissie de opdracht gegeven om een werkgroep te formeren met als opdracht om binnen een half jaar kenmerken van kwaliteit en doelmatigheid van de opleiding te formuleren en deze te verwerken in toekomstbestendige voorstellen voor de verdeling van de instroom over de OOR's en de instituten. Hierbij dient uitdrukkelijk het minimum aantal assistenten per opleidingsinstituut en de omvang van het opleidingsteam betrokken te worden. De Opleidingscommissie heeft besloten om bij de samenstelling van de werkgroep geen partijen uit het cluster te betrekken en een onafhankelijk voorzitter aan te zoeken. Met name dit laatste bleek nog een lastige opgave, waardoor de werkgroep pas eind juni van start gegaan is. Het rapport wordt begin 2016 verwacht.

Evaluatie Modulefase

Onder 'jonge klaren' is een enquête gehouden ter evaluatie van de modulefase van de opleiding nieuwe stijl. Gezien het grote aantal verschillende modules dat wordt aangeboden, die lang niet allemaal gevolgd zijn, valt uit deze evaluatie niet veel af te leiden. Wel is geconstateerd dat de eisen die aan de modules gesteld worden nogal uiteenlopend zijn geformuleerd. In 2016 zal hier meer eenvormigheid in worden gebracht. Opvallend is verder dat, tegen de verwachtingen in, 1/3 van de modules buitenshuis gevolgd is.

Landelijk Opleidingsplan

Het landelijk opleidingsplan nadert zijn voltooiing. De laatste hand is gelegd aan de themakaarten en er zullen nog enkele EPA's nader worden uitgewerkt. Gebleken is wel dat de aansluiting tussen curriculum en themakaarten niet helemaal synchroon loopt; het curriculum dateert dan ook uit 2011 en verdient een herziening in de komende jaren.

Theoretisch onderwijs

In 2015 zijn 19 opleidingsdagen georganiseerd, 10 voor het basisjaar (eerstejaars KC i.o.) en 9 voor de verdiepingjaren (tweede- en derdejaars KC i.o.).

Eportfolio

In het ePortfolio is een drietal nieuwe formulieren geplaatst: voortgangsgesprek, beoordelingsgesprek en klinische stages. Deze vervangen het gecombineerde formulier voortgang/beoordelingsgesprek en het formulier Beoordeling Project/Stage. Daarnaast is er een nieuw tabblad 'projecten' aangemaakt. De handleiding is hierop aangepast.

Raad Opleiding

In 2015 nam de NVKC als volwaardig lid deel aan de vergaderingen van de Raad Opleiding van de FMS.

Prof. dr. Ron Kusters nam vanuit zijn voorzitterschap van de Opleidingscommissie deel aan de vergaderingen met als plaatsvervanger prof. dr. Guus Sturk.

Belangrijke onderwerpen die in 2015 in de Raad Opleiding werden besproken waren o.a. de toewijzing van opleidingsplaatsen, individualisering van de opleiding, regionaal opleiden, landelijk opleidingsplan, visieontwikkeling en regelgeving RGS.

Convergentie van opleidingen

In FMLS verband is gebrainstormd den over convergentie van de opleidingen immunologie, klinische chemie en klinisch genetisch biochemici. In eerste instantie ging het om een startdocument met het waarom en het doel waarbij ook de risico's en de kansen worden geadresseerd. De notitie is begin 2015 aan de 3 besturen aangeboden. Het stuk is met gemengde gevoelens ontvangen. Inhoudelijk lijkt het een logische en gewenste ontwikkeling, maar deelname in Opleidingsfonds en FMS staat een en ander op dit moment in de weg.

Commissie

De Opleidingscommissie is in het verslagjaar 5 maal bijeen geweest. Dr. Ton Ermens heeft de Commissie aan het eind van het jaar verlaten.

Registratiecommissie

De Registratiecommissie (RC) had begin 2015 zeven leden en eind 2015 zes leden. In 2015 zijn afgetreden dr. Bert Westerhuis en dr. Inez-Anne Haagen. Toegetreten tot de RC is dr. Will Wodzig. Ambtelijk Secretaris van de RC was tot 1 november mevrouw Michelle Meijer-Kleerekoper en vanaf 1 november mevrouw Christine Ruiten. In het verslagjaar kwam de RC 11 maal bijeen, waarvan vijf keer telefonisch. De Examencommissie (samengesteld uit een aantal leden van de RC) kwam ook elf maal bijeen.

Register

Aan het eind van het verslagjaar waren er in totaal 308 registerleden. Van deze registerleden hebben 12 de aantekening EMZ, 24 de aantekening Hematologie en 20 de aantekening Endocrinologie. In 2015 werden 15 nieuwe registerleden ingeschreven. Na het volgen van de opleiding in een aandachtsgebied werd 5 maal de aantekening Hematologie en 4 maal de aantekening Endocrinologie bijgeschreven.

Herregistratie

Het aantal aangevraagde herregistraties in 2015 bedroeg 65. 1 registerlid heeft afgezien van herregistratie.

Opleiding

Instituten

Eind 2015 hadden 39 instituten volledige opleidingsbevoegdheid, waarvan er twee eveneens zelfstandig bevoegd waren tot opleiding in het aandachtsgebied EMZ, vijf in de Endocrinologie en één in de Hematologie. Opleidingen in het aandachtsgebied

Hematologie kregen wederom gestalte via gelegenheidscombinaties. Twee instituten hadden een AB-opleiding. In het verslagjaar is van 5 instituten de opleidingsbevoegdheid verlengd; van 1 instituut is de bevoegdheid opgeschort.

KCio en Opleiding in een aandachtsgebied

Het totaal aantal klinisch chemici in opleiding bedroeg eind 2014 70. Voor 17 AIOS Klinische Chemie (waarvan 1 buiten het Opleidingsfonds) werden de opleidingsvoorwaarden vastgesteld en zij konden in 2015 starten met de opleiding. Er waren 31 registerleden in opleiding voor een aandachtsgebied (EMZ, Endocrinologie en Hematologie). Er zijn 17 opleidingen in de aandachtsgebieden goedgekeurd (11 Hematologie en 6 Endocrinologie). Het merendeel hiervan komt voor rekening van 'oude stijlers' die gebruik hebben gemaakt van de overgangsregeling.

De Commissie heeft de rapportages van 13 voortgangsgesprekken en 15 eindbeoordelingen behandeld, alsmede 9 eindbeoordelingen voor specialisatie in een aandachtsgebied. Tevens heeft de Commissie 57 gewijzigde opleidingsschema's beoordeeld; dit betrof deels verlenging van de opleiding wegens zwangerschaps-/ouderschapsverlof en deels het gaan volgen van modules.

Overig

De RC is onderdeel van het Cluster Opleiding. Dit cluster heeft in 2014 eenmaal vergaderd. De RC heeft eveneens eenmaal overlegd met de Visitatiecommissie.

Voor 2016 heeft de Minister besloten wederom de maximale instroom volgens de bandbreedte (15 of 16 nieuwe plaatsen) te hanteren; oftewel wederom 16 plaatsen voor de klinische chemie. Deze plaatsen zijn verdeeld over de OOR's en binnen elke OOR zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de opleidingsplaatsen over de instituten.

In het verslagjaar is door de Commissie Vakgroepvisitaties samen met negen andere medische beroepsverenigingen gestart met het project Kwaliteitsvisitaties. Hiervoor zijn normen en een beoordelingskader opgesteld. Deelname aan vakgroepvisitatie / kwaliteitsvisitatie is een eis voor persoonlijke herregistratie.

De RC heeft kennis genomen van de ontwikkeling bij RGS dat herregistratie niet alleen op basis van kennis, maar ook op basis van competenties moet plaatsvinden. Er wordt voorgesteld dat iedereen een Persoonlijk Ontwikkelings Plan (POP) krijgt. In 2016 zal dit worden uitgewerkt en zal het Registratie Reglement waar nodig worden aangepast. Nader wordt nog bekeken of dit ook een onderdeel moet worden in de vakgroepvisitaties.

De RC heeft verschillende soorten antwoorden op vragen en adviezen in opleidingszaken gegeven. Bijvoorbeeld: hoe om te gaan met MBA healthcare management, fusies van laboratoria, bij herhaling niet

slagen voor de kennistoetsen, grote projecten binnen de opleiding etc.

De RC heeft, naar aanleiding van een vraag van de CAN, besloten dat voor alle nascholingsactiviteiten 24 punten het maximum is. Het overschrijden van de 24 punten zou zeer incidenteel moeten zijn en alleen in geval van langlopende opleidingen. Dit is teruggekoppeld naar de CAN.

De RC heeft de VC verzocht om bij instituutvisitaties de beoordelingsverslagen van gevolgde modules in te zien.

De RC is akkoord gegaan met het voorstel van de Commissie PR om de AIOS Klinische Chemie tijdelijk vier weken in te delen voor het beantwoorden van publieksvragen.

Het Common Training Forum (CTF) is nog niet door de EU vastgesteld. In 2016 staat dit op de agenda. Er komt een update van de Europese syllabus.

De RC heeft haar zorg uitgesproken over het geringe aantal opleiders voor / opleidingsplaatsen in het aandachtsgebied EMZ.

De RC vraagt aandacht voor de terminologie binnen de vereniging en de officiële stukken. KCio zou moeten zijn AIOS Klinische Chemie. KC zou moeten zijn Laboratorium Specialist Klinische Chemie. Binnen het cluster Opleiding moet dit worden opgepakt.

Visitatiecommissie

In 2015 heeft de Visitatie Commissie na een periode van 6 jaar afscheid genomen van dr. Jan-Hedrik Hooijberg (visitorator) en Michelle Meijer (ambtelijk secretaris). De Visitatie Commissie heeft in 2015 geen nieuwe leden verwelkomd en telt momenteel tien visitoratoren en twee ondersteunende collega's. De Visitatie Commissie voldoet hiermee aan het minimum aantal van 9 registerleden. Echter, voor de beoordeling en toetsing van de opleidingsplaatsen binnen de aandachtsgebieden Endocrinologie en Chemische Diagnostiek van Erfelijke Metabole Ziekten (CDEMZ) beroept de Visitatie Commissie zich tijdelijk op externe collega's met een aantekening binnen dat aandachtsgebied. In 2016 zullen collega's, bij voorkeur met een aantekening, worden benaderd voor toetreding tot deze Commissie. Voorzitterschap is aan dr. Ference Loupatty, secretaris is dr. Marlea van Drunen.

In totaal zijn in het verslagjaar 41 visitaties uitgevoerd, waaronder 12 voortgangsgesprekken (excl. 1 tussentijdse controle), 13 reguliere eindbeoordelingen, 5 instituutvisitaties (excl. 1 tussentijdse controle) en 9 eindbeoordelingen specialisaties. De daling ten opzichte van vorig jaar (-13) wordt verklaard doordat voor alle onderdelen minder visitaties stonden gepland. In 2015 heeft de Visitatie Commissie elfmaal vergaderd, waarvan viermaal live. Hoewel deze

voice-2-voice aanpak resulteerde in een efficiënte manier van communiceren is de face-2-face methode effectiever, met name voor verdere uitwerking van een aantal actuele discussiepunten. Om deze reden wordt ook voor 2016 een kwart van de maandelijkse vergaderingen op locatie gepland.

Professionalisering van de Visitatie Commissie is een blijvend centraal thema. In 2014 heeft het gebruik van het digitale postboek een vlucht genomen en is in 2015 volledig verankerd. Rapporten, verslagen en agenda's kunnen eenvoudig remote worden opgeladen en tijdens vergaderingen real-time worden aangepast. Dit bevordert een efficiënte werkwijze en voorkomt onnodige vertragingen en extra administratieve handelingen. In 2015 is een draaiboek geformaliseerd. Het draaiboek stimuleert een uniforme werkwijze, i.e. éénduidige toetsing en beoordeling, onder visitoratoren. Halverwege het verslagjaar zijn de sjablonen voor de rapporten betreffende de voortgangs-, eind- en instituutvisitaties herzien en verbeterd en uitgelijnd met de reglementen en statuten van de vereniging. De nieuwe sjablonen bevatten in een overzichtelijke tabel de opleidings- of instituutseisen waaraan moet worden voldaan. Aandachtspunt blijft o.a. de beoordeling van de aangeboden verdiepingmodules tijdens de instituutvisitaties. Eind 2014 is het initiatief genomen om als Visitatie Commissie en Registratie Commissie regelmatig overleg te hebben om deze laatste uitdagingen te bespreken. Dit heeft onvoldoende vervolg gekregen in 2015 en zal voor 2016 worden gereanimeerd.

Tentamencommissie

Per januari 2015 zijn dr. Mieke Koenders, dr. Jacqueline Hillebrand (i.o. aandachtsgebied endo) en dr. Kristel Boonen toetredend tot de Commissie waardoor alle aandachtsgebieden evenwichtig zijn verdeeld over de commissieleden.

Nabespreking basistentamen en verdiepingstentamen november 2014

De tentamens met antwoorden zijn gepubliceerd in het NTKC en op de website van de NVKC. Het basistentamen is inhoudelijk nabesproken met de klinisch chemici in opleiding door leden van de Tentamencommissie. Daarnaast is de enquête die onder de KCio's was gehouden nabesproken op relevante punten.

Basistentamen juni 2015

In juni 2015 werd bij één kandidaat en hertentamen kandidaat een basistentamen afgenomen, welke werden behaald. Door het kleine aantal kandidaten heeft er geen plenaire nabespreking plaatsgevonden en is de nabespreking van het tentamen lokaal opgelost. Uitgangspunt blijft dat een nabespreking wordt georganiseerd indien daar vanuit de KCio's behoefte aan is. Gezien de inspanning voor de cie tov het geringe aantal kandidaten is besloten het basistentamen van juni 2015 niet te publiceren in het NTKC en op de

website van de NVKC. Ook konden de kandidaten hun antwoorden niet meenemen. De kandidaten waren hierover van tevoren ingelicht door de TC.

Basistentamen november 2015

In november 2015 werd voor zestien kandidaten het basistentamen afgenomen. Daarnaast vond in deze ronde een herkansing van het basistentamen van juni 2014 plaats. In totaal zijn drie kandidaten geheel gezakt (inclusief hertentamen kandidaat) en vier voor het deel transfusiegeneeskunde.

Extra mondelinge herkansing verdiepingstentamen

Voor kandidaten die het verdiepingstentamen niet gehaald hebben en waarbij de reguliere hertentamenmogelijkheid buiten de opleidingsperiode valt, organiseert de tentamencommissie een mondeling hertentamen. Eind juni 2015 heeft dit mondeling hertentamen plaatsgevonden voor twee kandidaten (één kandidaat voor het deel endocrinologie/metabole ziekten/chemie en één kandidaat voor het geheel). Beiden zijn geslaagd.

Verdiepingstentamen november 2015

In november 2015 werd bij 18 kandidaten een verdiepingstentamen afgenomen. Bij één kandidaat werd bovendien een hertentamen afgenomen. De hertentamen kandidaat was geslaagd. Eén kandidaat zakte voor het deelgebied hematologie/immunologie en een andere kandidaat zakte voor het deelgebied endocrinologie/EMZ/chemie.

Contacten overige commissies

- Commissie Kcio: overleg over lopende zaken zoals enquête n.a.v. tentamen, overleg over tentamennabespreking en het organiseren van hertentamens heeft ad hoc plaatsgevonden.
- RC: geïnformeerd over hertentamenkandidaten
- OC: onduidelijkheden over curriculum zijn gemaild naar OC, Collega dr. Ton Ermens is vast aanspreekpunt geworden voor TC in OC
- Knelpunten van TC zijn besproken in overleg Cluster Opleiding (o.a. instroom KCIO t.o.v. hertentamen/afbakening curriculum/EMZ)
- Organisatoren opleidingsdagen zijn benaderd voor het aanleveren van vragen n.a.v. een georganiseerde opleidingsdag. Dit komt nog niet goed van de grond. In het cluster opleiding wordt besloten dat indien er geen vragen worden ingeleverd door de organisatoren, de opleidingsdag niet wordt georganiseerd. In 2015 is hier nog niet actief op gehandeld door de TC/OC.

Toets de Toetsers

Om de kwaliteit van het vragenstellen te verbeteren is een eerste bijeenkomst gehouden onder leiding van een onderwijskundige. Uit deze bijeenkomst kon geconcludeerd worden dat de huidige toetsvorm niet overeenkomt met het doel wat we willen bereiken en soms de nadruk teveel ligt op leesvaardigheid i.p.v. inhoudelijk toetsen. Er is een werkplan opgesteld en een begroting ingediend bij het bestuur. In 2016 zal dit onderwerp opgepakt worden met een drietal bijeenkomsten door de onderwijskundige.

In deze sessies worden nagegaan welke vraagvorm(en) de meeste efficiënte vormen zijn voor het toetsen. Daarnaast zal nagegaan worden of door een andere werkwijze de inspanning voor de TC voor zowel het maken als nakijken van de vragen gereduceerd kan worden.

Concilium Clinicum Chemicum

In het verslagjaar is de samenstelling van het Concilium gewijzigd. Prof. dr. Rien Blankenstein (secretaris en later kort voorzitter) en prof. dr. Jan Lindemans (voorzitter) hebben het Concilium verlaten wegens hun emeritaat. Als nieuwe leden werden prof. dr. Volkher Scharnhorst en prof. dr. Otto Blekers verwelkomd. Prof. dr. Fred Sweep en dr. Warry van Gelder hebben de rol van voorzitter respectievelijk secretaris van het Concilium aanvaard.

Het Concilium heeft in 2015 driemaal vergaderd. Traditioneel en overeenkomstig haar rol in de Vereniging heeft zij zich in bespiegelende en adviserende zin met name beziggehouden met de opleiding tot laboratoriumspecialist klinische chemie, het klinisch chemisch onderwijs in het curriculum geneeskunde en aanpalende specialismen, het beroepsprofiel met bijzondere aandacht voor de wetenschapsaspecten, het concept basisberoep in het kader van de wet BIG en de vestiging c.q. behoud van leerstoelen klinische chemie.

Opleiding tot laboratoriumspecialist klinische chemie

Het Concilium staat op enige afstand van de commissies die zich in uitvoerende zin bezighouden met de opleiding, maar door de vele personele unies met lidmaatschappen van WeCo, OC en RC is het Concilium een goed forum om dwarsverbanden tussen deze commissies te onderkennen en uit te werken. Het Concilium heeft de ontwikkelingen in het kader van de modernisering van de opleiding nauwgezet gevolgd en bediscussieerd.

In de klinische chemische diagnostiek zouden we de transitie moeten maken van “essentialisme” naar “consequentialisme”. Die aanpassing sluit aan bij de “Value Based Health Care” benadering die in de zorg sterk in opkomst is. De opleiding zou daar handvatten en tools voor moeten bieden. Het Concilium constateert dat de opleiding focust op klinische chemische zorg en organisatie en er te weinig aandacht is voor innovatie, wetenschap en kwaliteit. Er is een gebrek aan kennis over gesystematiseerde en integrale manier van evalueren en beslissen hoe je van een beloftevolle biomarker een medische test maakt. Het Concilium adviseert in het curriculum meer aandacht te besteden aan methodologische kennis om gesystematiseerd de meerwaarde van nieuwe testen te kunnen onderzoeken en om de consequenties van deze testen in relatie tot gezondheidswinst in beeld te brengen.

Onderwijs in curriculum Geneeskunde en aanpalende specialismen

Het bestuur NVKC heeft het Concilium verzocht om haar te steunen in haar streven diagnostiek weer meer te gaan profileren in de basisopleiding Geneeskunde. Het

Concilium is gevraagd de ervaringen vanuit de diverse academies te delen en te adviseren over wat minimaal aan onderwijs klinische chemie in het basiscurriculum Geneeskunde zou moeten worden opgenomen.

Het Concilium deelt de mening van het bestuur dat het doordringen van klinisch chemici als docent in de medische curricula een probaat middel is om de toekomstige generatie artsen duidelijk te maken dat – waar het evident is dat de gezondheidszorg niet zonder diagnostiek kan – men dus ook niet zonder laboratoriumspecialisten kan. De hoogleraren uit de academische centra bevestigen dat het thema diagnostiek in een aantal instituten steeds meer uit het reguliere curriculum verdwijnt. Het Concilium heeft de onderwijsactiviteiten van haar leden geïnventariseerd. Hieruit blijkt dat laboratoriumdiagnostiek een wisselende positie inneemt in de curricula: soms als “gast” in colleges van andere vakgebieden is opgenomen, maar er ook eigenstandig onderwijs is. Het Geneeskunde curriculum is bovendien zeer lokaal bepaald, waarbij het niet eenvoudig is ruimte te vinden is voor nieuwe activiteiten. Afsproken wordt dat men zoveel mogelijk tracht beproefde onderwijsmodules onderling uit te wisselen, maar dat bundeling hiervan op een algemene NVKC-website met brede toegang, om meerdere redenen niet haalbaar is.

Beroepsprofiel, ontwikkelingen en Wetenschap

Evenals andere jaren heeft het Concilium de ontwikkelingen op het gebied van de corebusiness van de klinische chemie besproken, waaronder de voortschrijdende ontwikkeling van regionale samenwerkingsverbanden. De verzakelijking in de zorg vereist dat klinisch chemici blijven innoveren, steeds efficiënter gaan werken en hun meerwaarde middels de advisering van aanvragers duidelijk moeten blijven maken.

Het Concilium vindt dat het voor het voortbestaan van onze discipline een vereiste is dat in elk geval een deel van de beroepsbeoefenaren een krachtig wetenschappelijk profiel heeft. Het vak laboratoriumspecialist kan op academisch niveau alleen levensvatbaar blijven als de broodnodige innovatie wordt gerealiseerd vanuit de laboratoria. Ook in het totaal spectrum van het medisch specialistisch bedrijf blijft de laboratoriumspecialist op die manier een gewaardeerde partner.

In de nieuwe opleiding lijkt het beoefenen van wetenschap voor en door KCio's lastiger dan vroeger. Het Concilium zou graag zien dat zittende collega's zich meer wetenschappelijk profileren en als voorbeeld fungeren voor de assistenten. Opleidingsinstituten/opleiders moeten wetenschapsbeoefening in hun instituut bevorderen. Wellicht moet selectie aan de poort toegepast worden: de juiste kandidaat met ambities en competenties selecteren. De inrichting van gecombineerde onderzoek- en opleidingstrajecten zijn een beproefd recept.

Naar analogie van de situatie bij de medici zou een junior kamer NVKC gevormd kunnen worden.

Basisberoep /BIG

De hoop dat de evaluatie van de wet BIG het verkrijgen van een BIG-registratie voor laboratoriumspecialisten

zou vergemakkelijken, is onjuist gebleken. VWS hanteert een trechtermodel voor erkenning. Voor erkenning conform Artikel 14 zullen het gemis aan direct patiëntencontact en het ontbreken van een basisberoep (Artikel 3) toch struikelblokken blijven. Naar aanleiding daarvan is gediscussieerd over het instellen van een basisberoep vanuit de biomedische wetenschappen.

Een drastische maatregel zou kunnen zijn de opleiding alleen open te stellen voor artsen en apothekers, die immers al een BIG-registratie hebben. Maar de vraag is of - gezien de noodzakelijk natuurwetenschappelijke inbreng in het vak - het vak van laboratoriumspecialist op termijn beter af is met uitsluitend medici met een BIG-registratie dan met niet-medici zonder. Al met al lijkt dit onvoldoende recht te doen aan de natuurwetenschappelijke inbreng die het vakgebied vereist.

Herregistratie voor diegenen die als laboratoriumarts geregistreerd zijn, is er geen probleem (loopt via RGS). Maar er dreigt wel een probleem voor basisartsen die in de klinische chemie werkzaam zijn (en niet als laboratoriumarts maar als klinisch chemicus zijn geregistreerd).

Het lange termijn doel is erkenning van het domein klinische chemie, maar dat kost veel tijd en loopt via OC&W. Op de korte termijn wordt ingezet op de route voor erkenning van de herregistratie van basisartsen in de klinische chemie. Cruciaal in dit dossier is of het werk van de klinisch chemicus (i.o.) wordt gerekend tot individuele gezondheidszorg. Alle signalen wijzen die kant op en dat zou betekenen dat er geen apart curriculum voor nodig is.

Leerstoelen

Het Concilium heeft als altijd de ontwikkelingen rond de leerstoelen nauwgezet gevolgd. Drie collega's zijn met emeritaat gegaan in 2015: prof. dr. Rien Blankenstein (Amsterdam), prof. dr. Jan Lindemans (Rotterdam) en prof. dr. Frits Muskiet (Groningen).

Nieuwe hoogleraren zijn benoemd in Maastricht, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Amsterdam en Leiden. De beperkte ruimte voor de wetenschappelijke component in de opleiding en de geringe mogelijkheden tot wetenschappelijke ontplooiing daarna, lijken collega's die een wetenschappelijke carrière ambiëren onvoldoende te faciliteren en te stimuleren. Het Concilium zal zich blijven inzetten voor behoud en zo mogelijk versterking van de wetenschap binnen de klinische chemie.

Bestuur Klinisch Chemici in Opleiding

Het jaarplan 2015 is in het najaar van 2014 gepresenteerd aan het NVKC bestuur en omvatte drie projecten die als volgt zijn ingevuld:

Project 1: Verstevigen positie Klinisch Chemici in Opleiding

- *Contacten met andere ondersteunende specialismen (Buurman&Buurman)*
Begin 2015 heeft het KCio bestuur een multidiscipli-

naire vergadering onder laboratorium-gerelateerde specialisten in opleiding geïnitieerd, waaraan ziekenhuisapothekers, medisch microbiologen, medisch immunologen, pathologen en klinisch fysici in opleiding hebben deelgenomen. In deze vergadering heeft het KCio bestuur het plan een discipline-overstijgend symposium te organiseren gepresenteerd, en hebben op ons verzoek ook alle deelnemende specialismen kort de structuur van hun opleiding toegelicht. De ziekenhuisapothekers, medisch microbiologen en medisch immunologen vonden zich bereid om aan het symposium mee te werken. De pathologen en klinisch fysici bleken na overleg vakinhoudelijk te weinig aansluiting voor het symposium te hebben, maar vonden het gezamenlijk bespreken van de opleiding wel zeer waardevol en voor herhaling vatbaar. In oktober 2015 is daarom al een tweede specialisme-overstijgende opleidingsvergadering geweest waaraan ook de laboratorium specialisten klinische genetica in opleiding hebben deelgenomen.

De organisatie van het multidisciplinaire symposium werd vanuit het KCio bestuur getrokken door dr. Anke Laskewitz. Ook werden KCio's van buiten het bestuur aangetrokken om aan de symposiumwerkgroep deel te nemen. Dr. Nina Tel-Karthaus (die op moment van de start van de werkgroep nog geen deel uit maakte van het KCio bestuur) en dr. Paul Geutjes namen deze taak op zich. Gedurende het samenstellen van de symposiumorganisatie bleek dat de medische microbiologie geen afvaardiging kon leveren, en daarom stapten zij in mei uit de samenwerking.

Op 24 november 2015 was het dan eindelijk zo ver, het symposium 'Gluren bij de burens' vond plaats in Hotel Veenendaal. De ochtend bestond uit een multidisciplinair programma waarin alle kanten van sarcoidose belicht werden, terwijl de middag in het licht stond van laboratoriumspecialismen over de grens, mogelijkheden tot interdisciplinaire samenwerking en het laboratorium van de toekomst. Het was een geslaagde, interactieve dag die door alle deelnemende specialismen als zeer waardevol en voor herhaling vatbaar werd ervaren. Ons plan is dit format in 2017 te herhalen.

• *Aansluiting bij De Jonge Specialist*

In 2015 is hard gewerkt om de aansluiting van KCio's bij DJS vorm te geven. Gezien onze relatief unieke positie bleek dit soms een uitdagende klus. In samenwerking met Hanneke Verheijde, secretaris van de Jonge Specialist, hebben wij tot een optimale inrichting van het lidmaatschap bij DJS voor KCio's proberen te komen, waarbij wij wel lid kunnen worden van de LAD maar helaas niet van de KNMG. Nina Tel-Karthaus heeft in 2015 ons bestuur versterkt om zich specifiek te kunnen richten op DJS-gerelateerde zaken en de KCio's te vertegenwoordigen in de ledenraad van DJS. Op dit moment zijn (nog maar) 25 KCio's lid van DJS, echter dit zal in 2016 gaan veranderen omdat er door de NVKC-ALV besloten is om, in navolging van dubbeldidmaatschap voor geregistreerde KC's bij NVKC en de Federatie Medisch Specialisten, ook voor KCio's een dubbeldidmaatschap bij NVKC en DJS te realiseren. Op dit moment worden de juridi-

sche en praktische kanten van dit dubbeldidmaatschap ingericht in overleg tussen NVKC en DJS.

Vanuit het KCio bestuur heeft Thijs van Holten ook zitting genomen als interim voorzitter in de werkgroep Zorg 2025, die als doel heeft om tot een gezamenlijke visie over de toekomst van de zorg te komen met de besturen van de huisartsen (LOVAH), De Jonge Specialist (DJS), openbare apothekers (VJA), ziekenhuisapothekers (VAZA) en sociaal geneeskundigen (LOSGIO). Thijs van Holten heeft als interim voorzitter de werkgroep omgevormd naar een stichting en neemt nu namens DJS ook deel aan deze nieuwe stichting. Tevens is KCio dr. Willemijn van den Ancker actief in de stichting Zorg 2025. Thijs van Holten maakt ook deel uit van de werkgroep "Toekomst en Innovatie" binnen DJS.

• *Nauwere contacten bestuur KCio met de KCio achterban*

Dit jaar zijn drie nieuwsbrieven verstuurd met een vernieuwde opbouw. Om de KCio achterban op de hoogte te houden van het commissiewerk dat collega KCio's verrichten is de rubriek 'KCio in commissie' in het leven geroepen. Ook is de rubriek 'Jonge klare aan het woord' aan de nieuwsbrief toegevoegd, om zo een platform te creëren waarmee jonge klaren 'nieuwe stijl' hun ervaringen op een uitdagende arbeidsmarkt kunnen delen. Daarnaast zijn KCio's via de nieuwsbrieven uitgebreid geïnformeerd over ons werkplan 2016, uitkomsten van de module-enquête, de aansluiting bij DJS en posities voor KCio's bij DJS-gerelateerde commissies.

Project 2: Samen maken we meer banen – vervolg

Ook in 2015 heeft het bestuur KCio de arbeidsmarkt voor jonge klaren zo goed mogelijk in kaart proberen te brengen. Het bleek echter onmogelijk om via de banen banner op de NVKC website de werkelijke situatie op de arbeidsmarkt weer te geven. Door de vele tijdelijke banen, maar ook door de terughoudendheid om gevoelige informatie over contracten te delen in deze krappe arbeidsmarkt, was het lastig om een adequaat beeld te geven van de actuele stand van zaken. Er is daarom besloten om de banen banner voorlopig van de website te verwijderen. Om toch een zo goed mogelijk beeld te krijgen, is een anonieme enquête uitgestuurd onder jonge klaren, waarbij wederom helaas geen 100% deelname werd bereikt. De uitslagen van deze enquête zullen in 2016 in het NTKC gepresenteerd worden. In het kort heeft 95% van de jonge klaren een tijdelijk contract, waarbij maar bij 38% van deze groep er intentie bestaat om het contract om te zetten naar een vaste aanstelling. Hierdoor is er eigenlijk in 2015 sprake geweest van verborgen werkloosheid, met een grote groep jonge klaren die na een tijdelijk contract als project-KC in 2016 of 2017 weer op de arbeidsmarkt zal komen.

De data die zijn verzameld middels de enquête zijn op verzoek van prof. dr. Ron Kusters ook aangeleverd aan de Opleidingscommissie als informatie om mee te nemen in de discussie met het Capaciteitsorgaan, de instantie die het ministerie van VWS adviseert over

het aantal nieuwe opleidingsplaatsen voor klinisch chemici. Helaas was de instroom voor 2016 reeds vastgelegd op 15 nieuwe opleidingsplekken. De NVKC zet er nu op in om voor de nieuwe raming in 2017 deze instroom verder omlaag krijgen, onder andere op basis van de door het KCio bestuur aangeleverde data.

In het kader van de vele tijdelijke banen, en de verschillende verzoeken die het KCio bestuur heeft gekregen om tijdelijke vacatures onder jonge klaren te verspreiden, hebben wij in overleg met het NVKC bureau kunnen realiseren dat banen voor 6 maanden of minder kosteloos op de NVKC website geadverteerd kunnen worden. Op deze manier kunnen we zoveel mogelijk jonge klaren een eerlijke kans geven om op een tijdelijke functie te reageren.

Gezien de krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt heeft de werkgroep 'De Veelzijdige Klinisch Chemicus' of kortweg DVKC, zich het afgelopen jaar toegelegd op het analyseren van mogelijkheden om in het buitenland aan de slag te gaan als KC. Er zijn gesprekken geweest met een recruiter, echter het blijkt moeilijk om aan een dergelijke positie in het buitenland een standaard format te geven. Het is erg persoonsafhankelijk of iemand bereid is te emigreren en een nieuwe taal eigen te maken. Conclusie is dat de DVKC interessante alternatieven heeft verkend, in 2014 vooral gericht op het bedrijfsleven en in 2015 vooral op de buitenlandse markt vanwege de mogelijkheid van behoud van registratie. Deze informatie wordt in 2016 gedeeld via de nog op te zetten KCio website, en daarmee heeft de werkgroep DVKC zijn doel bereikt. In overleg met het KCio bestuur is daarom besloten de werkgroep DVKC voor nu op te heffen.

Project 3: Tijd voor kwaliteit

Gezien het grote aantal opleidingsinstituten voor een relatief klein aantal KCio's heeft het bestuur KCio voor 2015 als doel gehad om het 'beleidsrijk' toewijzen van opleidingsplaatsen te stimuleren. Vanuit het NVKC bestuur is de opdracht bij de OC neergelegd om een werkgroep op te richten die hiermee aan de slag moest gaan. Dr. Anke Laskewitz heeft namens het KCio Bestuur zitting genomen in deze werkgroep. Tijdens de najaars-ALV van 2014 zijn de meningen van de KCio's over waar een opleidingsinstituut en de opleiding zelf aan zouden moeten voldoen gepeild aan de hand van verschillende stellingen. Deze input is vervolgens door het KCio bestuur in de NVKC werkgroep aangedragen. Momenteel is deze werkgroep nog bezig met het formuleren van een definitief advies aan de NVKC over de toekomst van de opleiding. In plaats van een focus op kwaliteitsindicatoren op basis van hoe de opleiding nu is vormgegeven, is vooral gekeken naar wat nog aan de opleiding ontbreekt om de toekomst van het beroep klinisch chemicus te kunnen borgen.

Ook heeft het KCio bestuur samen met de OC in 2015 wederom de kwaliteit van de opleiding gemonitord door middel van verschillende digitale enquêtes (tentamens, opleidingsdagen, module-fase).

Overige Activiteiten 2015

In 2015 traden er twee nieuwe leden toe tot het Bestuur

KCio, dr. Thijs van Holten en dr. Nina Tel-Karthaus. Thijs van Holten volgde dr. Ruben Smeets op die wegens het afronden van de opleiding zijn taken als secretaris neerlegde. Het secretariaat werd vervolgens overgenomen door dr. Annemarieke Loot. Dr. Prim de Bie was naast penningmeester ook toevoerder bij het algemeen bestuur van de NVKC namens de KCio's. Dr. Karlien Coene was van half januari tot en met juni met zwangerschapsverlof, gedurende deze periode trad dr. Anke Laskewitz op als plaatsvervangend voorzitter. Gezien het groeiende takenpakket rondom de portefeuille 'De Jonge Specialist' werd in 2015 besloten om een extra bestuurslid specifiek hiervoor aan te trekken. In augustus 2015 is daarom Nina Tel-Karthaus toetreden tot het Bestuur KCio.

Op de voorjaars-ALV en via de nieuwsbrieven werden KCio's geïnformeerd over de nieuwe bestuursleden en lopende aandachtspunten van het bestuur wat betreft opleiding en werkgelegenheid en tevens over activiteiten van KCio's in verschillende NVKC commissies. Ook informeerde het secretariaat KCio's in verschillende mails over symposia, cursussen en vrijkomende posities in (internationale) werkgroepen.

De KCio voorjaars-ALV werd wederom gevolgd door een interactief casuïstieksymposium. Dit jaar waren er twee duo-presentaties van een klinisch chemicus samen met een arts, en kwamen binnen het gebied kindergeneeskunde de hemostase en stoornissen in de geslachtelijke ontwikkeling aan bod. De door het publiek zeer gewaardeerde casuïstiekavond is een traditie die wij graag blijven voortzetten.

Cluster Kwaliteit

Het Cluster Kwaliteit heeft in 2015 eenmaal vergaderd. De samenstelling van het Cluster is vastgesteld. Dwarsverbanden, aanvullende onderwerpen en overlap in agendapunten van de verschillende commissies en werkgroepen zijn doorgnomen.

Het Cluster Kwaliteit bestaat uit de volgende geledingen:

- Commissie Kwaliteit
- Commissie Richtlijnen
- Werkgroep Preanalyse
- Commissie Vakgroepsvisitaties

Daarnaast zijn er werkgroepen:

Werkgroepen rond (al dan niet via SKMS gefinancierde) projecten/richtlijnen rapporterend aan de Commissie Richtlijnen:

- WG POCT 1^e lijn / POCT in de 1e lijn, i.s.m. SAN, NVMM en NHG
- WG Prospectieve risicoanalyse PRI
- WG Methode verificatie en validatie
- WG Richtlijn Vrijgave Laboratoriumuitslagen (Doorontwikkeling richtlijn Vrijgave van laboratoriumuitslagen)
- WG Geneesmiddel-test interacties (Interactie klinisch chemische parameters en geneesmiddelengebruik)
- WG Flankerend Beleid Labuitslagen (Flankerend beleid bij (on)verwachte klinisch chemische laboratoriumuitslagen)

Werkgroepen rapporterend aan Commissie Vakgroepsvisitaties:

- WG Vakgroepsvisitaties
- Implementatie en evaluatie van de normen- en waarderingssystematiek binnen de kwaliteitsvisitaties - SKMS

Werkgroepen rapporterend aan Cluster:

- Stuurgroep Harmonisatie referentie intervallen
- WG Ontwikkeling Indicatoren Klinische Chemie WIKO (Kwaliteitsindicatoren klinische chemie) – SKMS)

Het cluster is vertegenwoordigd in relevante gremia van de Raad Kwaliteit van FMS.

Raad Kwaliteit

In 2015 heeft Raad kwaliteit tien keer vergaderd. Begin van het jaar met name gesproken over acties in kader van 'Jaar van de transparantie' besproken. Minister zette sterk in op (versnelde) beschikbaarheid van voornamelijk richtlijnen, patiënten informatie, keuzehulpen, indicatoren/informatie voor 30 aandoeningen. Hierbij werd overlegd/ samengewerkt met VWS, FMS, ZN en NPCF.

Daarnaast zijn met name proceduresop gesteld betreffende richtlijnen en dan met name gezamenlijke aanpak van problemen en prioritering, zoals 'voorkomen en oplossen van problemen bij autorisatie van richtlijnen', 'Generiek procedureboek richtlijnen', 'verbetertraject implementatie van richtlijnen' en 'procedure modulair onderhoud richtlijnen'. Samen met de NIV en NVA hebben we opgetrokken om financiering en adhesieverklaringen te krijgen voor de herziening en het omzetten naar modulaire opbouw van de richtlijn bloedtransfusie. Eind 2015 is dat rond gekomen met akkoord van de Raad. Een ander groot onderwerp dat in 2015 speelde is de financiering van de kwaliteitsvisitaties. Per 1 jan 2016 stopt nl de financiering vanuit de SKMS-gelden.

Vanuit de adviescommissie richtlijnen worden mogelijkheden voor financiering en structurele borging van de activiteiten en ontwikkelingen van de richtlijndatabase onderzocht. Inmiddels zijn daar zo'n 250 medisch specialistische richtlijnen in opgenomen.

Commissie Kwaliteit

De Commissie Kwaliteit heeft in het verslagjaar driemaal telefonisch vergaderd. Door de invoering van de clusterstructuur was het voor de commissie even zoeken naar positie en bijbehorende agendering en samenstelling.

In het verslag over het jaar 2015 worden de volgende punten vanuit de commissie kwaliteit die ondergebracht zijn bij het cluster nog hier besproken:

Transitie naar ISO 15189

De begeleidingsgroep, ondergebracht bij NEN, werkt in samenwerking met RVA en andere wetenschappelijke verenigingen aan ondersteuning van de transitie en implementatie van de ISO15189. In concreto betrof dit o.m. het uitwerken van praktische zaken zoals

definitie van flexibele scopes, richtlijnenbundels, uitwerking van de ISO eisen t.b.v. accreditatie van researchlaboratoria, en de NVKC bronscope met verwijzing naar NVKC richtlijnen. Tevens is gesproken over de voorwaarden van de vakgroepsvisitatie die nodig zijn om een tweejaarlijks auditregime mogelijk te maken.

Landelijke standaardisatie van referentie-intervallen en beslisgrenzen voor SI-traceerbare analieten

De ambitie om te komen tot landelijke referentie-intervallen waar mogelijk, is in de uitwerking gestuit op de noodzaak om zaken zodanig zorgvuldig te doen dat het project zich primair richt op SI-traceerbare analieten. Het project wordt uitgevoerd onder auspiciën van Calibratie 2.000 waarin SKML, referentielaboratoria en researchlaboratoria werken aan harmonisatie en standaardisatie in internationale afstemming. Het doel van deze stuurgroep is te komen tot landelijk gestandaardiseerde referentie-intervallen en beslisgrenzen bij die analieten waarbij metrologische traceerbaarheid en standaardisatie/ harmonisatie van het totale testproces mogelijk is, waarbij gezocht wordt naar een toekomstbestendig model, gebaseerd op de big-data analyse van het Australische-Graham Jones model. Het in 2015 ingediende verzoek voor financiële ondersteuning in 2016 is door de NVKC afgewezen. Het cluster vindt dit onderwerp van groot belang en zal het hoog op de agenda plaatsen en middelen ter ondersteuning blijven zoeken.

IVD

IVD richtlijn: het streven is in house testen maximaal buiten CE markering te houden voor geaccrediteerde labs. En om tussenlotvariatie van value assignment verplicht door de leverancier te laten documenteren. Dit heeft de Europese Commissie overgenomen, nu het Europees Parlement nog. Dat gebeurt onder het Nederlands EU voorzitterschap in 2016.

IGZ

RIVM heeft in opdracht van IGZ onderzoek gedaan naar de kwaliteit van in huis ontwikkelde testen en hierover in december gerapporteerd. De uitkomst is dat deze testen volledig opgenomen zijn in het vigerende kwaliteitssysteem van de laboratoria. Conclusie van het RIVM: validatie binnen accreditatie beidt voldoende kwaliteitswaarborg. Er is geen probleem en er hoeft dus ook geen oplossing te komen.

Commissie Richtlijnen

Commissie Richtlijnen heeft in 2015 vier keer vergaderd, waarvan twee keer telefonisch. De voorzitter van Commissie Richtlijnen heeft deelgenomen aan de vergaderingen van de Commissie Kwaliteit; de secretaris heeft maandelijks het lunchoverleg kwaliteit met alle wetenschappelijke verenigingen van de Federatie bijgewoond. Daarnaast heeft de NVKC tweemaandelijks de vergaderingen van de Raad Kwaliteit van de Federatie bezocht.

NVKC Richtlijnen (in ontwikkeling)

In 2015 zijn een aantal documenten geautoriseerd: Herziening NVKC Reglement: ontwikkeling, herziening en autorisatie van richtlijnen (Commissie Richtlijnen), Richtlijn Point of Care Testing (POCT) in de huisartsenzorg (NVKC, NHG, SAN NVMM) en Leidraad Analytische kwaliteitscontrole met behulp van Six Sigma. Ook is gezamenlijk met het College van Medisch Immunologen (CMI) een set van do's en don'ts opgeleverd in het kader van zinnige diagnostiek: overwegingen bij het aanvragen en interpreteren van laboratoriumdiagnostiek, reumatoïde artritis en anti CCP, allergie, calprotectine in feces, coeliakie, erfelijke trombofilie, hartfalen, PSA, vitamine B12 en foliumzuur, en vitamine D.

Daarnaast zijn een aantal richtlijnen/kwaliteitsprojecten in ontwikkeling: Richtlijn validatie en verificatie van onderzoeksprocedures in medische laboratoria, Richtlijn Prospectieve risicoanalyse, Leidraad Interactie klinisch-chemische parameters en geneesmiddelen-gebruik, Laboratoriumprotocol Controle navasectomie, en Flankerend beleid bij (on)verwachte klinisch-chemische laboratoriumuitslagen – inventarisatie. Ten behoeve van de doorontwikkeling van de Richtlijn Vrijgave van laboratoriumuitslagen werd een invitationale conference georganiseerd. Hierbij werd de conceptversie en de overwegingen die gespeeld hebben bij het opstellen van de richtlijn getoetst bij een aantal laboratoriumspecialisten (afkomstig uit diverse disciplines) en relevante organisaties. Een deel van de hier genoemde projecten wordt financieel ondersteund door de SKMS (Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten).

Multidisciplinaire richtlijnen

Naast de richtlijnen/kwaliteitsprojecten waarbij we voornamelijk als NVKC een bijdrage leveren worden tevens richtlijnen ontwikkeld door andere wetenschappelijke verenigingen die vervolgens als concept richtlijn worden aangeboden aan de NVKC en daarmee aan onze leden ter commentaar. In 2015 betreft dit: Richtlijn Voedselprovocatie bij kinderen en volwassenen (NVvA, NVKC deelname), Richtlijn Intensive care (NVA-NVIV-NIV, NVKC deelname), Richtlijn Antitrombotisch beleid (NIV, NVKC deelname), en Preventie en behandeling van early-onset neonatale infecties (adaptatie van de NICE-richtlijn)(NVK, NVKC deelname). Namens de NHG is de Standaard Virushepatitis en andere leveraandoeningen ter commentaar voorgelegd.

Een aantal multidisciplinaire richtlijnen zijn nog in ontwikkeling: Richtlijn Basisdiagnostiek cardiovasculair risicomangement en behandeling van hypertensie bij kinderen met obesitas (NVK, met beperkte NVKC deelname), Richtlijn Preventie van contrastmiddelgeïndiceerde acute nierschade (CI-AKI)(NVvR, met NVKC deelname), en Richtlijn Addendum dyslipidemie (NIV, met beperkte NVKC deelname).

Ten slotte zijn in 2015 veel inspanningen gedaan om financiering te verkrijgen voor herziening van de Richtlijn Bloedtransfusie (uit de SKMS bestemmingsreserves). De kerngroep bestaande uit

NIV, NVA en NVKC/VAL heeft eind 2015 groen licht gekregen middels een goedkeuring van de SKMS aanvraag.

Commissie Kwaliteitsvisitaties

De commissie kwaliteitsvisitatie is in 2015 vier keer bij elkaar gekomen. Zoals gebruikelijk wordt de agenda bepaald door bespreking van de visitatierapporten en worden de nieuw te plannen visitaties doorgenomen. De commissie bestaat op dit moment uit acht leden en er is dit jaar geen wisseling van commissieleden geweest. In 2015 zijn er 13 visitaties uitgevoerd.

Het onderwerp dat dit jaar vaker aan de orde kwam, was het normen en waarderingssysteem voor kwaliteitsvisitaties. De kwaliteitsvisitatie commissie is nl. in 2015 gestart met deelname aan het project: 'Leidraad Normen- en Waarderingssystematiek Kwaliteitsvisitatie'. Dit project is in 2014 opgezet vanuit het Kennis Instituut van de Federatie Medische Specialisten.

In dit project gaan wetenschappelijke verenigingen de kwaliteitsvisitaties verder ontwikkelen. Op basis van het advies Waarderingssystematiek voor de kwaliteitsvisitaties, een leidraad voor wetenschappelijke verenigingen (2012) van de Adviescommissie Kwaliteitsvisitatie, wordt een gezamenlijk traject doorlopen waarbij een normen- en waarderingssysteem wordt geïmplementeerd binnen de huidige visitatiemethodieken.

Het Kennisinstituut van Medisch Specialisten en Qualicura ondersteunen gezamenlijk het project.

Het project startte in januari 2015 en eindigt in mei 2016. Elke wetenschappelijke vereniging die participeert in het project dient aan het einde van het project over de volgende producten te beschikken:

- een door de leden geaccordeerd rapport met actuele kwaliteitsnormen (normenrapport);
- een waarderingssysteem dat gebaseerd is op de kwaliteitsnormen.

Namens de NVKC/VAL nemen dr. Henk Adriaansen, prof.dr. Hans Willems, dr. Renata Sanders en dr. Sjf van de Leur deel aan dit project.

In 2015 zijn er vier algemene bijeenkomsten geweest met de volgende thema's:

- Inventarisatie normen en waarderingssystematiek
- Voorlopige normenrapporten
- Voorlopige waarderingssystematiek
- Presentatie herziene visitatiemethodiek

In aanloop naar deze bijeenkomsten is de werkgroep bezig geweest met het opstellen van de normen en waarderingseisen. Handvat was hiervoor het professioneel statuut van de vereniging.

Het project is toegelicht aan het bestuur van de vereniging en aan de najaars ledenvergadering. Bestuur en leden hebben groen licht gegeven voor verdere uitwerking.

Naast de commissie vergaderingen is in november 2015 een bijeenkomst gehouden met alle bezoekers. Hierbij stond de overgang van het ADAS systeem naar het Compusense systeem en de wijze van verslaglegging centraal.

Werkgroep Preanalyse

Leden van de werkgroep Preanalyse hebben in 2015 deelgenomen aan het 3rd EFLM-BD European Conference on Preanalytical Phase in Porto, Portugal. Het thema van deze bijeenkomst was harmonisatie van de Preanalyse in Europees verband. Om collega's in Nederland te informeren over de belangrijkste ontwikkelingen op het vlak van Preanalyse zijn deze in een congresverslag vastgelegd en gepubliceerd in het Tijdschrift NTKC^[1].

In de werkgroep Preanalyse zijn de voor de NVKC Richtlijn Veneuze Bloedafname voorgestelde te reviseren opmerkingen bekeken en overwogen. Hierbij is besloten deze in de revisie van de richtlijn in 2018 mee te nemen. Inbrengers hebben een reactie ontvangen. Vanuit de TC212 Working Group 1 Sample Collection is gevraagd om de concept versie van de ISO TS 20658 Medical laboratory examinations - Requirements for collection, transport, receipt and handling of samples te becommentariëren. De opmerkingen van de werkgroep Preanalyse zijn daarin overgenomen. Verder wordt gewerkt aan publicatie van de Richtlijn Veneuze Bloedafname in een internationaal tijdschrift en de ontwikkeling van de NVKC Richtlijn Capillaire Bloedafname.

De voorzitter van de werkgroep Preanalyse, dr. Edmée van Dongen-Lases, is corresponderend lid van de EFLM Working Group Preanalytical Phase en lid van de EFLM Task and Finish Group on Standardization of the colour coding for blood collection tube closures. Zij heeft geparticipeerd in een observationele studie naar de toepassing van de CLSI H3-A6 richtlijn "Procedures for the Collection of Diagnostic Blood Specimens by Venipuncture" in de Europese praktijk. Dit onderzoek is in 2015 gepubliceerd in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine [2]. Verder heeft zij een EFLM position paper "Patient identification and tube labelling - a call for harmonisation" geschreven dat geaccepteerd is voor publicatie in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine in 2016. Tevens is zij medeauteur van een congrespublicatie ten aanzien van Europese harmonisatie van de Preanalyse, welke in 2016 gepubliceerd wordt. Daarnaast is een start gemaakt met de organisatie van het 4th EFLM-BD European Conference on Preanalytical Phase dat in 2017 in Amsterdam zal plaatsvinden.

[1] Roelofs-Thijssen MAMA, de Jonge N, van Dongen-Lases EC. Third EFLM-BD European Conference on Preanalytical Phase. Ned Tijdschr Klin Chem Labgeneesk 2015;40:265-7.

[2] Simundic AM, Church S, Cornes MP, Grankvist K, Lippi G, Nybo M, Nikolac N, van Dongen-Lases E, Eker P, Kovalevskaya S, Kristensen GB, Sprongl L, Sumarac Z. Compliance of blood sampling procedures with the CLSI

H3-A6 guidelines: An observational study by the European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFLM) working group for the preanalytical phase (WG-PRE). Clin Chem Lab Med 2015;53:1321-31.

Activiteiten

- Bijeenbrengen en uitdragen van kennis en ervaring over Preanalyse;
- Uitbrengen van advies op het gebied van Preanalyse;
- Ontwikkelen van richtlijnen op het gebied van Preanalyse: Opstellen van de Richtlijn Capillaire Bloedafname;
- Organiseren van de 4th EFLM-BD European Conference on Preanalytical Phase in Amsterdam, 2017;
- Participeren van de voorzitter aan de activiteiten van de EFLM Working Group Preanalytical Phase en EFLM Task and Finish Group on Standardization of the colour coding for blood collection tube closures.

NVMLL

Vanuit de NVML, wordt geprobeerd de ideeën en ontwikkelingen die spelen bij de vakdeskundige KC's vanuit de NVKC over te brengen aan de leden van de NVML. Met name de leden die met kwaliteit te maken hebben. En vanuit de NVML door te geven aan de kwaliteitscommissie van NVKC wat de praktische consequenties zijn van de diverse ontwikkelingen.

De NVML heeft op 17 november 2015 een LKN (landelijk kwaliteitsnetwerk) bijeenkomst georganiseerd, welke is goed bezocht. Op deze dag zijn diverse lezingen behandeld over diverse normen vanuit de 15189. En 5 labs die afgelopen jaar geaudit zijn op deze norm hebben hun ervaringen van hun eerste ISO 15189 audit gedeeld met de aanwezigen.

LESA

De LESA werkgroep is in 2015 2 maal bijeen gekomen. Bediscussieerd is om in de toekomst geen LESA boek meer uit te brengen, in plaats daarvan zullen de hoofdstukken via de NHG website toegankelijk worden gemaakt. De volgende hoofdstukken zijn herzien: anemie, (vroeg)diagnostiek prostaatcarcinoom, angina pectoris, atriumfibrilleren, delier, Diabetes mellitus type 2, diarree, DVT, schildklier-aandoeningen en SOA.

Een herziening van een hoofdstuk komt tot stand nadat een nieuwe NHG standaard over dat onderwerp is verschenen. Zo is het hoofdstuk Anemie aangepast na aanpassing van de NHG standaard anemie (gebaseerd op de NVKC richtlijn 'Reflexdiagnostiek bij anemie').

Sinds 2011-2012 is de NVMM aangesloten bij de LESA werkgroep, dit heeft geresulteerd in actualisatie van meerdere microbiologisch gerelateerde hoofdstukken. De herziening van de hoofdstukken heeft niet geresulteerd in aanpassingen m.b.t. de klinische chemie. Maar er is wel discussie gaande over de hoofdstukken vitamine B12 en vitamine D omdat hier geen NHG standaard voor is. Dit gaat in 2016 spelen.

Internationaal

Verskillende leden hebben werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van NEN, CEN, ISO, EFLM en IFCC. Deelname aan internationaal kwaliteit bevorderende thema's waarbij het cluster kwaliteit is betrokken:

EFLM

Quality Committee: dr. Wim Huisman voorzitter
WG IVD: dr. Marc Thelen, dr. W. Huisman:
IVD regelgeving beïnvloeden (zie IVD)
WG accreditatie: dr. W. Huisman, dr. Marc Thelen:
publicaties over POCT en flexibele scope
Science committee, dr. Wytze Oosterhuis,

Working Groups:

Deelname door NVKC in 5 Task Finish Groups voor performance goals in analytical quality

- TFG-BVD "Biological variation database":
dr. Niels Jonker
- TFG-PSEQA "Performance specifications for EQAS": dr. Marc Thelen
- TFG-TE "Total error" dr. Wytze Oosterhuis
- TFG-PSEP "Performance specifications for the extra-analytical phases": dr. Oosterhuis
- TFG: Standardization of the colour coding for blood collection tube closures: dr. Edmée van Dongen-Lases
- WG: Cardiac Markers:
prof. dr. Marja van Dieijen-Visser
- WG: Guidelines: dr. Wytze Oosterhuis
- TFG: Laboratory Testing for Dyslipidemia:
prof. dr. Christa Cobbaert
- WG: Patient Focused Laboratory Medicine:
dr. Wytze Oosterhuis
- WG: Personalized Laboratory Medicine:
prof.dr. Ron van Schaik
- WG: Postanalytical Phase: dr. Paul Menheers
- WG: Preanalytical Phase:
dr. Edmee van Dongen-Lases
- WG: Test Evaluation: prof. dr. Christa Cobbaert

ISO TC 212: dr. Marc Thelen, prof. dr. Christa Cobbaert, dr. Wim Huisman
WG1: Thelen, Huisman. Naast ISO 15189 ook o.a. de ISO22870 over POCT en nieuwe ISO voor POCT gebruikers, Risk Management, ISO voor monsternamen. WG2: Cobbaert IVD, ISO17511 metrological traceability, Measurement uncertainty, ISOs voor referentielabs en referentiemethoden

Cluster Wetenschap

Door het samenvallen met een SKML congres is een geplande vergadering van het cluster in 2015 niet doorggegaan.

Wetenschapscommissie

Vergaderfrequentie en samenstelling

In 2015 kwam de Wetenschapscommissie vier maal in vergadering bijeen. De commissie nam in 2015 afscheid van de leden prof. dr. Frits Muskiet, prof.

dr. Guus Sturk en dr. Will Wodzig. Als nieuwe leden werden dit jaar verwelkomd: dr. Johan Fischer, dr. Debby Keuken, (bestuurscontact), dr. André Mulder.

Abstracts en short communications

De abstracts voor het Voorjaarscongres werden dit jaar opnieuw in drie categorieën ingedeeld, te weten Analytisch, Klinisch en Bedrijfsvoering. Alle abstracts werden kritisch beoordeeld op minimale wetenschappelijke eisen van methodiek, studieopzet, concrete resultaten en getrokken conclusies. De verdeling van alle 86 ingediende abstracts over de categorieën was 38 Analytisch (44%), 34 Klinisch (39%) en 14 Bedrijfsvoering (16%). Twee abstracts werden afgewezen op basis van kwalitatieve gronden en over twee andere abstracts werd geadviseerd deze te combineren tot één. In het julinummer van het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde werd een zevental short communications opgenomen die waren ingediend naar aanleiding van abstracts van het congres. De Wetenschapscommissie was betrokken bij het reviewproces.

Congressen en bijeenkomsten

Van 15-17 april 2015 vond het 68^e Voorjaarscongres plaats in de Koningshof te Veldhoven.

Op 15 april werd het programma geopend met een plenaire sessie met het Thema "Advanced testing":

- Prof. Zoltan Takats, PhD / Professor of Analytical Chemistry Department of Surgery and Cancer, Faculty of Medicine Imperial College London "**Direct mass spectrometric characterization of fluids, cells and tissues, the benefits and the price of real time analysis MS profiling**"
- Dr. John W. M. Martens, PhD / Associate professor Dept of Medical Oncology, Erasmus MC Cancer Institute Rotterdam "**Liquid biopsy, circulerend tumorweefsel en dna**"

De middag stond in het teken van drie parallelle postersessies met pitches over Bedrijfsvoering/Innovatie, Vitamines en Stolling.

's Avonds sprak Prof. Jan A.M. Kremer, gynaecologist, Professor in patient-centredness (Radboudumc, Nijmegen) over "**Het lab van de patiënt**".

Vrijdag 16 april bestond het programma uit plenaire voordrachten binnen het thema "Wat heeft leefstijl te maken met klinische chemie", met als sprekers:

- Prof. dr. F.A.J. Muskiet, UMCG "Leefstijlfactoren: van meten naar weten"
- Dr. H.J.R. Hoenders "Integrale psychiatrie: voorbij pillen en praten"
- Prof. dr. S.J.L. Bakker "Metabool syndroom: bestaande markers in nieuw perspectief".

Deze werden gevolgd door de uitreiking van de abstractprijzen (zie onder), de uitreiking van de

wetenschapsprijs 2014 (zie onder) en een voordracht door de winnaar, de uitreiking van de Noyonsstipendia 2015 (zie onder) en een voordracht naar aanleiding van een Noyons stipendium uit 2014 (dr. J.M.W. van den Ouweland: "**LC-MS/MS bepaling van Demosine in plasma, urine en sputum als biomarker voor COPD**").

Het programma van dit voorjaarscongres werd afgerond met de interactieve middagsessie "**Diagnostiek buiten het lab: van ziekenhuis tot zelftest**".

Noyonsstipendia 2015

Het bestuur van de Noyonsstichting heeft aan de volgende pilo studies een stipendium toegekend:

- Development and validation of a digital droplet PCR panel for the detection of clinical relevant mutations in circulating tumor DNA in Non-Small-Cell-Lung-Carcinoma (NSCLC), ingediend door dr. D. van den Broek, NKI/AVL Amsterdam
- Ontwikkeling van een massaspectrometrie gebaseerde test voor parallele kwantificering van urine TIMP-2 en IGFBP7 voor vroegdetectie van acute nierschade, ingediend door dr. C.M. Cobbaert, LUMC Leiden
- Diagnose van vitamine B12 deficiëntie door middel van de bepaling van intracellulair vitamine B12 concentraties in erythrocyten met behulp van UPLC-MS/MS methode, ingediend door prof. dr. G.S. Salomons, VUmc Amsterdam.

Voor deze ronde waren maar liefst 17 inzendingen. Voor selectie van de winnaars werd het stichtingsbestuur bijgestaan door de Wetenschapscommissie.

Prijzen

Voor de achtste maal werd de Wetenschapsprijs Klinische Chemie uitgereikt. Deze prijs is bestemd voor de hoogst gewaardeerde publicatie vanuit het wetenschapsdomein der Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde uit het jaar daaraan voorafgaand.

De Wetenschapsprijs voor de hoogst gewaardeerde publicatie uit 2014 is dit jaar uitgereikt aan Klinkenberg LJ, van Dijk JW, Tan FE, van Loon LJ, van Dieijen-Visser MP, Meex SJ. Circulating cardiac troponin T exhibits a diurnal rhythm. *J Am Coll Cardiol.* 2014 May 6;63(17):1788-95. Centraal Diagnostisch Laboratorium MUMC Maastricht.

Tijdens het Voorjaarscongres in april werden de posterprijzen uitgereikt en wel aan:

- Categorie Analytisch: "Interferentie van monoclonale antilichaam therapie op bloedtransfusie serologie: een complexe zaak" van M. Oostendorp, J.J. Lammerts van Bueren, P. Doshi, I. Khan, T. Ahmadi, P.W.H.I. Parren, W.W. van Solinge en K.M.K. de Vooght, UMC Utrecht. Broek, NKI/AVL Amsterdam
- In de categorie Bedrijfsvoering werden 2 abstracts gehonoreerd: "Kwantificering van proteinurie via de smartphone; van gezondheidszorg naar zorg voor goede gezondheid!" van R.L. Smeets, M. Velikova, E.P.L.M. De Grouw, P.J.F. Lucas en J.D. Oosting, Radboudumc Nijmegen, en "Assessing the cost-

effectiveness of point-of-care testing for patients with symptoms suggestive of ACS in primary care: a threshold analysis" van M.J. Moesker, L.M.G. Steuten, M.M.A. Kip en R. Kusters, UTwente/Jeroen Bosch Ziekenhuis Den Bosch.

- Categorie Klinisch: " High levels of 3-epi-25-hydroxyvitamin D3 from vitamin D supplementation in preterm infants" van N. Ooms, H. van Daal, A.M. Beijers, P. Gerrits, B. Semmekrot en J.M.W. Van Den Ouweland, Canisius Wilhelmina Ziekenhuis Nijmegen

SKMS Project Wetenschapsagenda

Het in eerste instantie voor het algemene SKMS budget ingediende project Wetenschapsagenda (Zorgevaluatie) werd afgewezen. Een herziene versie werd ingediend voor het gealloceerde budget. Deze is wel toegekend en zal begin 2016 van start gaan.

Redactiecommissie NTKC

De Redactiecommissie is met het vertrek van de collegae dr. Pierre Demacker, dr. Ad Castel en dr. Johan Fischer gereduceerd tot 4 personen. Toch is besloten de redactie niet of nauwelijks uit te breiden maar voor het beoordelen van de aangeboden artikelen de hulp in te roepen van leden van de Wetenschapscommissie die bekend zijn met het desbetreffende onderwerp.

Er zijn in 2015 wederom vier nummers verschenen. Het januarinummer was een themanummer 'Internet en ICT' met 15 diverse bijdragen. Tevens waren 3 bijdragen 'uit de laboratoriumpraktijk' en 1 beschouwing in dit nummer opgenomen.

Het aprilnummer bevatte zoals gebruikelijk de samenvattingen van de posterpresentaties tijdens het 68e congres van de NVKC op 16 en 17 april 2015 te Veldhoven, alsmede twee tentamens uit 2014 en de Jaarverslagen. Het julinummer bevatte een uitgebreide beschouwing van collega Muskiet over onze zout-intake, 7 Short Communications en 4 bijdragen 'uit de laboratoriumpraktijk'. Het oktobernummer was een regulier nummer gevuld met 3 bijdragen uit de laboratoriumpraktijk, 4 beschouwingen, 1 congresverslag en de publicaties van de leden in 2014. In totaal bevatte het tijdschrift in 2014 284 pagina's, ongeveer evenveel als het voorgaande jaar. Het aantal 'oorspronkelijke' artikelen is tot 0 gedaald maar het aantal bijdragen 'uit de laboratoriumpraktijk' en de beschouwingen zijn gestegen. Mede dankzij de themanummers, de tentamens, de posterabstracts en de daaruit voortvloeiende short communications is er wel voldoende kopij voor een kwartaaluitgave. Dit heeft de redactie ertoe gebracht de toekomst van het tijdschrift met de Wetenschapscommissie en in het cluster wetenschap te bespreken. De conclusies zijn dat een Nederlandstalig tijdschrift t.a.v. wetenschappelijke artikelen niet kan concurreren met internationale, Engelstalige tijdschriften en dat het zich vanuit de huidige positie ontwikkelen tot een dergelijk tijdschrift vrijwel onmogelijk is zonder de steun van een grote uitgever. Het tijdschrift wil meer

ruimte bieden voor kortere bijdragen als case reports, methode vergelijkingen of validaties, beschouwingen en overzichten. Deze beleidskeuze is vastgelegd in een position paper die onder de aandacht van het bestuur is gebracht.

Werkgroep Endocrinologie

Opmerking vooraf:

De leden van de werkgroep Endocrinologie vormen tevens het bestuur van de sectie Endocrinologie van de SKML en van de stichting LWBA. Aangezien de activiteiten van de werkgroep, sectie en de stichting vele raakvlakken en overlappen kent beschrijft dit verslag de activiteiten van de leden zonder deze toe te schrijven aan één van de genoemde onderdelen. Voor de duidelijkheid wordt daarom in de rest van het verslag gesproken van “het bestuur”.

Bestuurszaken

- Dit verslagjaar zijn dr. Paul Menheere en prof. dr. Sweep teruggetreden. Zij zijn respectievelijk opgevolgd door dr. Judith Bons en dr. Teun van Herwaarden.
- Op voordracht van de commissie KCIO is Ellen Jeninga (OLVG) toegetreden als KCIO toehoorder.
- Gedurende het verslagjaar is 6 maal vergaderd. Eén keer betrof het een gecombineerde vergadering van sectie- en stichtingsbestuur (februari 2015) en één keer werd deze ingevuld met de traditionele jaarlijkse thema symposium in december (zie verder in dit verslag). De vergaderingen vonden plaats in het NVKC bureau te Utrecht met uitzondering van vergadering 6 die vooraf aan het thema symposium op de locatie werd gehouden. Dit thema symposium werd wederom gehouden in het UMCU (te Utrecht) en stond in het teken van Steroïd Excess.
- In het verslagjaar zijn de voorbereidingen getroffen om de werkgroep endocrinologie en de sectie endocrinologie te ontvlechten (zie “opmerking vooraf”). Het uitgangspunt daarbij is om de klinisch chemici met de aantekening endocrinologie te binden en te betrekken bij de werkgroep. In 2016 zal dit nader vorm gegeven worden.
- Op persoonlijke titel maar vanuit de klinisch chemici-endocrinologen is collega dr. Annemieke Heijboer voorzitter geworden van de Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie waarmee de binding met de klinische collega's verder is versterkt.
- In 2015 is een management review 2014 en een jaarplan 2015 gemaakt.

Kwaliteit

- In het verslagjaar is de beoordeling van de externe kwaliteitsronden meer vorm gegeven door de analyse van de resultaten van de verschillende analyten te beleggen bij verschillende bestuursleden en deze vervolgens integraal te bespreken. Het ligt in de bedoeling om daar ook een jaarverslag van te maken die begin 2016 verspreid zal worden onder de deelnemers
- De analyse van laag frequente bepalingen en de behoefte om dit in het kader van ISO 15168 (alle bepalingen een EQA) te regelen is uitgebreid aan de

orde geweest. De vraag of dit niet meer gecentraliseerd kan worden vanuit kwaliteitsoverwegingen wordt in 2016 nader uitgewerkt.

- De stabiliteitsanalyse van de rondzendmonsters heeft uitgewezen dat er sprake is van een thermoinstabiliteit van een aantal analyten. Daarvoor is geadviseerd de monsters bij -80°C te bewaren.
- Voor de MUSE rapportage is gekeken of de recovery op één of andere manier meegenomen kon worden. Uiteindelijk is besloten de recovery niet te rapporteren vanwege de haken en ogen die zitten aan de interpretatie.
- In 2015 is overleg geweest met de sectie Algemene Chemie om te komen tot een herverdeling van analyten. Er zijn meningen uitgewisseld en suggesties gedaan die in 2016 nader zullen worden uitgewerkt.
- Van collega prof. Linda Thienpont ontvangen wij de uitnodiging voor een afvaardiging van uit Nederland om te participeren binnen de IFCC werkgroep schildklierhormoon standaardisatie. Collega Van Herwaarden wordt bereid gevonden deze activiteit op zich te nemen.
- Dr. Eef Lentjes is gevraagd de IFCC werkgroep hGH voor te zitten.
- Collega Kars heeft middels een presentatie met de werkgroep gefilosofeerd over harmonisatie trajecten op basis van referentie waarden.
- Om betere referentiewaarden te genereren voor IGF1 is contact gezocht met de biobank van Lifelines (Groningen). Op basis van de offertes zal dit traject in 2016 verder worden opgepakt.
- Er is een verzoek gekomen van 5 neonatale screeningslabs of de sectie een rondzending kan verzorgen voor bloedspots. De sectie ziet daar gezien de hoeveelheid werk vanaf.
- Er is door gesproken over een mogelijk samengaan van de WGOM en de sectie endocrinologie. Deze gedachte is in de uitwerkfase en zal in 2016 op de agenda komen.
- Er bleek onduidelijkheid mbt de nomenclatuur van de HCG (totaal, vrij beta, vrij beta en totaal). Besloten is allen de term HCG+beta HCG te gebruiken.
- De toevoeging van de bepaling actief B12 wordt besproken. Gezien het feit dat Roche deze test onder licentie op de markt probeert te brengen, wordt alvast een voorbereiding getroffen deze op termijn aan het portfolio toe te voegen. Voorlopig wordt dit niet gedaan omdat na inventarisatie er nu slechts 4 belangstellenden zijn.
- De tumormarker pool wordt vooraf niet getest op HIV en hepatitis. Dit blijkt ook geen vereiste. Wordt als zodanig gecommuniceerd.
- De nieuwe cortisol II test is door Roche snel geïntroduceerd zonder overleg met de werkgroep. De impact is echter groot. De werkgroep zal daarover contact opnemen met Roche. Een uitvloeisel van deze situatie is de discussie over de afkapgrenzen. Deze wordt binnen de groep van klinisch chemici met aandachtsgebied endocrinologie nader uitgewerkt (Deckers en Mulder).
- Besloten is dat laboratoria die naar de mening van de werkgroep echt slecht scoren door de rondecöördinator worden benaderd om te kijken

waar het probleem ligt (monsterstabiliteit, foutieve invoer etc) omdat het effecten heeft voor de score.

- Besloten is om de eis dat het A en B monster tegelijk gemeten moeten worden te laten vervallen (de recovery wordt niet gerapporteerd). Wel is er een uiterlijke inzend termijn per monster.

Firma's

- Er zijn in 2015 geen structurele gesprekken geweest tussen firma's en werkgroep endocrinologie.
- De werkgroep heeft een uitnodiging gehad van Roche om in Penzberg met ontwikkelaars te spreken over de testen en waar wij tegen aan lopen. De werkgroep vindt het een goede geste maar besluit van de uitnodiging af te zien en de discussie af te laten hangen van de bevindingen n.a.v. de rondes.

Opleiding

- Tijdens de Dutch Endocrine Meeting is vanuit de sectie/werkgroep een bijdrage geleverd aan een speciale klinische chemie-endocrinologie sessie.
- Er is wederom een succesvol LCMSMS symposium georganiseerd door de werkgroep massaspectrometrie (The Matrix)
- Het jaarlijkse landelijke symposium van de sectie/werkgroep endocrinologie had dit jaar als thema "Steroïd Excess". Wederom door NVML en NVKC geaccrediteerd. Ook dit jaar zijn er weer ongeveer 70 deelnemers geweest
- In 2016 tijdens de Dutch Endocrine Meeting krijgt de klinische chemie (endocrinologie) weer een sessie toegewezen (voorzitter Heijboer) waarvoor de voorbereidingen in 2015 in gang zijn gezet (onderwerp: FT4 standaardisatie (van Herwaarden) en PTH analyse (Couchman). Tevens zal tijdens de meeting aandacht worden besteed aan de endocrinologische functie testen afkappunten.
- In 2016 heeft de werkgroep/sectie een bijdrage geleverd aan het SKML congres met als thema "De waarde van de expert". Namens de sectie endocrinologie is een bijdrage geleverd over IGF-1 (harmonisatie versus standaardisatie en Vitamine D standaardisatie (Lentjes en Heijboer).

Overige zaken

- Vanuit het IVF lab in het AMC kwam de vraag over de progesteron rond de terugplaatsing. Dit zal een multicenterstudie worden. De vraag is om de deelnemers te mogen vragen hun SKML waarden beschikbaar te stellen aan de trialcoördinator t.b.v. harmonisatie. De werkgroep had geen bezwaar tegen.

Werkgroep Oncologische Biomarkers

In het jaar 2015 is het vergaderschema veranderd. De helft van de vergaderingen zijn telefonisch geweest en de andere helft in Utrecht. Dit bleek voor veel deelnemers een beter te plannen schema.

De werkgroep organiseerde wederom een onderwijsdag voor Kcio's (10 juni in Nijmegen) gericht op het

gebruik van tumormarkers in de klinische oncologie. Voordrachten werden gegeven door leden van de WGOB en externe sprekers. Daarnaast werd casuïstiek gepresenteerd door enkele Kcio's. Ze waren oprecht geïnteresseerd, hadden zich goed voorbereid en discussieerden levendig mee. Een evaluatie is helaas nog niet ontvangen.

In navolging van het eerdere inventariserende onderzoek naar zelftesten voor tumormarkers is besloten om een concreet onderzoek naar de analytische kwaliteit van deze testen te doen. De analytische variatie zal worden onderzocht en ook een vergelijking met een labtest zal worden uitgevoerd. Hiervoor is geld beschikbaar vanuit de reserves van de "stichting WGTM".

Er zijn in 2015 geen verzoeken tot bijdrage aan richtlijnen geweest.

Onder de activiteiten aangaande harmonisatie van tumormarker bepalingen valt een onderzoek naar de vergelijkbaarheid van PSA uitslagen in de regio Eindhoven. In een nieuw onderzoek in samenwerking met de sectie endo van de SKML worden voor PSA en FT4 uitslagen van de SKML rondzending onderzocht. Deze worden naast de gebruikte referentie-intervallen gelegd om te kijken in hoeverre de verschillen in meetwaarden gereflecteerd worden in de referentie-intervallen. Hiervoor worden via het bureau van de SKML anoniem de referentie-intervallen opgevraagd bij de gebruikers.

De rapporten van de SKML bindingsanalyse rondzendingen zijn door leden van de WGOB in het overleg van de sectie endocrinologie besproken. De opzet van de rondzending is momenteel naar tevredenheid. In 2016 wordt calcitonine toegevoegd aan de SKML Tumormarkers rondzendingen. Er zullen onderzoeken moeten worden opgestart om te komen tot commuteerbare herleidbare rondzendmonsters. Als eerste stap wordt gekeken of de tussenlab verschillen van de pools zonder toevoegingen anders zijn dan van de monsters met toevoeging van patiëntmateriaal met hoge marker concentraties.

Een eerste aanzet is gegeven voor het organiseren van een symposium over oncologische biomarkers begin 2017. Voorlopige werktitel: "Tumormarkers, een uitkomst?" waarbij expliciet gekeken zal worden naar de uitkomst voor de patiënt bij gebruik van tumormarkers.

Commissie Moleculair Biologische Diagnostiek (CMBD)

De CMBD heeft in 2014 is in totaal 6x vergaderd. In 2015 heeft dr. Ellen van der Zwan-van Beek (SFG) de commissie verlaten.

Op 27 november is er een themadag georganiseerd in het Beatrixgebouw in Utrecht met als titel: "DNA: ISOproof?". Hierin aandacht voor de eisen van de ISO15189 certificering van de moleculair biologische diagnostiek, met twee buitenlandse sprekers: Verena Hasselman (Mannheim) met het RfB overzicht

Moleculaire diagnostische rondzendingen, en Philippe Lint (Wilrijk) met een samenvatting van 4 jaar ervaringen met ISO15189 in België. Verder aandacht voor rapportage (Vermeer), risicomanagement (Bodmer), Total allowable error (Van Loon) en de kwaliteit van thermocyclers (Span, CycloTest). Tevens bespreking van de SKML rondzending Moleculaire Diagnostiek. Prof. dr. Ron van Schaik en dr. Eric Vermeer zijn toetreden tot de sectie Moleculaire diagnostiek van de SKML waarvan dr. Ronald Maatman voorzitter is. De CMBD heeft de rondzending voor DPYD diagnostiek via de SKML aangevraagd en mede helpen opzetten: deze is momenteel actief. Het Netwerk Klinische Farmacogenetica is op 5 November 2015 van start gegaan (bijeenkomst Zwolle), en heeft een avondsymposium in Leiden (4 November) en Zwolle (5 november) georganiseerd. Verder heeft de CMBD bijgedragen aan het Hoofdstuk "Clinical Chemistry" van het leerboek "Molecular Diagnostics", dat in 2016 zal verschijnen.

Werkgroep klinische massaspectrometrie

Vergaderingen

In 2015 heeft de WG 8 maal vergaderd (5 maal telefonisch, 3 keer live in Utrecht in het NVKC kantoor). Deze vergaderingen hebben vooral in het teken gestaan van de PAOKC die op 17-november 2015 is georganiseerd (zie onder).

Symposia

De werkgroep heeft ook in 2015 een PAOKC georganiseerd (17-11-2015, Burgers ZOO; LC-MS in het klinisch laboratorium: The Matrix). Dit symposium, waarin de invloed van de monstrematrix op monstervoorbereiding en LC-MS analyse werd behandeld door 12 sprekers en is door ruim ca. 100 deelnemers bezocht. Het symposium werd beoordeeld met een ruime 4 (van de 5). Ook vanuit de industrie was ruime belangstelling gezien het grote aantal sponsors dat in Arnhem aanwezig was.

NVMS

Onze werkgroep heeft bijdrage geleverd aan voorbereidingen van de door de Nederlandse Vereniging voor Massaspectrometrie (NVMS) georganiseerde voorjaarsbijeenkomst. De bijeenkomst hadt als thema: Clinical Mass Spectrometry (14 april in het LUMC te Leiden 2015).

Nadere uitwerking strategie

De oorspronkelijk geformuleerde doelstelling van de werkgroep was "stimulering van de toepassing en ontwikkeling van massaspectrometrie in het klinisch chemisch laboratorium voor diagnostiek, harmonisatie/standaardisatie, referentiefunctie en onderzoek, door het organiseren van symposia, workshops en het volgen van actuele potentieel klinisch toepasbare ontwikkelingen binnen en buiten het veld". We hebben het afgelopen jaar opgemerkt dat de organisatie van het symposium relatief veel tijd kost, waardoor andere in de strategie genoemde punten nog onvoldoende uit de verf komen. Met name de punten harmonisatie/

standaardisatie, referentiefunctie verdienen meer aandacht. Bij het invullen van vacatures in de werkgroep (onder)zal worden nagegaan of er zinvolle "linking pins" met andere werkgroepen gevormd kunnen worden. Het is de verwachting dat dit zal leiden tot meer focus op genoemde punten.

Samenstelling van de werkgroep

De gewenste omvang van de werkgroep is eerder vastgesteld op 7-8 leden, waaronder 1 KCio. In het afgelopen jaar is heeft de werkgroep afscheid genomen van dr. Irene van den Broek (LUMC) die een positie als PostDoc in de VS heeft aangenomen. De ontstane vacature zal per 2016 worden ingevuld.

Planning 2016

In het voorjaar van 2016 is een strategie meeting met de advisory board (dr. T. Luider, Erasmus MC), prof. dr. R Bischoff (UMCG) en prof. dr. A van Gool (Radboud UMC) gepland.

Werkgroep Semen

Sinds 2003 is de Werkgroep Semen (WGS) actief als een gezamenlijke werkgroep van de NVKC en de KLEM. De werkgroep heeft semenanalyse, semenbewerking en semen cryopreservatie als aandachtsgebieden. De doelen van de werkgroep zijn: standaardisatie/harmonisatie door protocolontwikkeling, opleiding, kwaliteitsbewaking en afstemming met aanvragers, beleidsmakers en laboratoriumprofessionals. De sectie semen van SKML maakt integraal deel uit van de werkgroep.

Vergaderfrequentie

In 2015 werd er tweemaal vergaderd door de werkgroep, in januari en in juni. Daarnaast werd er meerdere malen vergaderd door de sectie semen over logistieke en andere operationele onderwerpen met betrekking tot de externe kwaliteitscontroles.

Sectie semen SKML

Het bestuur van de sectie is ongewijzigd sinds 2013. Dat wil zeggen: dr. Alex Wetzels (voorzitter), drs. Cees Beijer (penningmeester) en dr. Frans van der Horst, Netty van Trooyen en ing. Leonie van den Hoven (leden).

- De sectie vergadert samen met de werkgroep semen, vanwege grote overlap in de aandachtsgebieden. Daarnaast vergadert de sectie apart over operationele zaken.

In 2015 zijn de volgende ontwikkelingen te melden:

- De omzetting van de huidige rapportage (in eigen beheer via Medisch Multimedia) naar Q-base en MUSE is in 2015 gerealiseerd. De invoer liep enige vertraging op vanwege de pensionering van de ICT-er van SKML. Daardoor werd ronde 2015.1 ongeveer 6 weken uitgesteld. Dit werd goed gecommuniceerd naar de leden. De omzetting leidde tot een behoorlijk aantal vragen over de wijze van rapporteren in Q-Base en over de weergave in MUSE. Om dit in goede banen te leiden werden

twee presentaties gehouden en wel op het SKML-congres in juni (door van der Horst) en tijdens een NVML symposium in september (door Wetzels).

- Punt van zorg blijft de kwaliteit van filmpjes (motiliteit metingen) en foto's (morfologie). De kwaliteit wisselt per ronde en er blijven opmerkingen over komen. Voor 2016 zal een nieuw camera systeem worden uitgetest. Ook zal t.z.t. worden bepaald of het (groene) TEa tolerantiegebied zal worden opgenomen.
- De nieuwe rapportage in MUSE vraagt in een aantal opzichten om meer duidelijkheid. In 2016 zal worden besloten of de methode voor motiliteit conform WHO-4 (1999) zal worden afgeschaft en dus alleen nog volgens de WHO-5 (2010) kan worden gerapporteerd. Voorts zal besluitvorming plaatsvinden over het toekennen van scores aan de kwalitatieve uitkomsten (conclusievragen bij monsters A t/m E).
- De organisator van Embryo-online (Giancarlo Furio) nam deel aan de vergadering van 20 januari 2015 ter inventarisatie van wensen en mogelijkheden om Embryo-online onder te brengen bij SKML. Er werd nog geen besluit genomen.

Standaardisatie methodes / richtlijnen:

- De vasectomie-controle richtlijn werd in 2015 aangepast. Onder meer het verlagen van viscositeit door het toevoegen van chymotrypsine werd als advies toegevoegd. Qua opzet en onderbouwing werd de richtlijn afgekeurd door de richtlijnencommissie van de NVKC omdat deze niet voldoet aan de eisen zoals die door de Orde van Medisch Specialisten zijn opgesteld. De werkgroep staat echter nog steeds achter de beschreven werkwijze. In 2016 zal overlegd worden met vertegenwoordigers van de richtlijnencommissies van KLEM en NVKC over de nieuwe opzet en de consequenties daarvan.
- Er is een aanzet gemaakt ter herziening van de IUI richtlijn. In verband met de nieuwe opzet van richtlijnontwikkeling (zie punt hierboven) is besloten de herziening uit te stellen tot 2016. Hetzelfde geldt voor de richtlijn voor de semenbank.

Onderzoek:

- De onderzoeker die in december 2014 voor 9 maanden werd aangesteld ten laste van de reserves van de sectie semen van SKML, kon in september 2015 een verlenging krijgen tot einde 2016. Het onderzoek wordt uitgebreid met een enquête over IUI en semenanalyse en wordt deels bekostigd vanuit de genoemde reserve en deels vanuit Radboudumc. Het is de bedoeling dat de onderzoeker promoveert aan de Radboud Universiteit.
- Morfologie: het database onderzoek naar de relatie tussen zaadcelmorfologie en de uitkomst van IUI werd in 2015 uitgevoerd en ter publicatie aangeboden in Fertility and Sterility. Het manuscript is inmiddels door het tijdschrift geaccepteerd. De uitkomst was dat morfologie van zaadcellen en de VCM een beperkte voorspellende waarde hebben voor het al dan niet slagen van een IUI behandeling. De beste prognostische factoren zijn leeftijd van de

vrouw, gevolgd door leeftijd van de man.

- IUI review: in 2015 werd een review geschreven over de laboratoriumaspecten van IUI, inclusief het pre- en post- "analytische" traject. De review zal begin 2016 worden aangeboden ter publicatie in een internationaal tijdschrift en een gedeelte zal tevens worden ingediend als abstract voor een congres. Op basis van de uitkomsten van de review zal een enquête worden uitgevoerd met betrekking tot de werkwijze van de Nederlandse IUI laboratoria. De enquête is een update van een eerder uitgevoerd onderzoek.
- Enkele HBO studenten hebben een onderzoek gedaan naar de optimalisatie van de morfologie-beoordeling van zaadcellen. De bedoeling was om met foto's van SKML tot een nieuwe beoordeling van de morfologie te komen. Helaas was de kwaliteit van de foto's niet toereikend om dit te doen. Wel werd er een begin gemaakt om tot een nieuwe aanpak te komen.
- Er loopt een validatie onderzoek met betrekking tot de nieuwe werkwijze voor vasectomie controle. De resultaten worden verzameld tot april 2016. Daarna worden deze geanalyseerd, gerapporteerd en zo mogelijk gepubliceerd.

Opleiding:

- E SHRE cursus "basic semen analysis" verliep in 2015 goed. Er is nog steeds voldoende belangstelling.
- Op verzoek van NVML zal een ELO worden opgezet voor semenanalyse. In 2016 moet dit meer vorm gaan krijgen. Eerst is meer achtergrondinformatie noodzakelijk over de benodigde ICT, lay out en kosten.
- Er werden voorbereidingen getroffen om een PAOKC te organiseren. De datum werd vastgelegd op 4 oktober 2016.

Werkgroep CDT

De werkgroep heeft in 2015 2x vergaderd waarvan 1 keer telefonisch. Collegae dr. Stefan Coolen en dr. Jos Wielders hebben de werkgroep verlaten en zijn vervangen door dr. Leo Jacobs van Meander Medisch Centrum en dr. Frans van der Horst van Reinier de Graaf Groep. Met het NVKC bestuur is afgesproken dat collega Wielders als adviseur aan de werkgroep verbonden zal blijven vanwege zijn internationale activiteiten op het gebied van harmonisatie CDT. De IFCC werkgroep heeft aangetoond dat alle huidige CDT methoden geharmoniseerd kunnen worden. De geharmoniseerde CDT uitslag zal worden aangeduid als CDTIFCC. Overwogen wordt in Nederland de uitslagen van de huidige methoden door de uitvoerende laboratoria zelf om te laten rekenen naar de CDTIFCC (wenselijk) of dat er gewacht moet worden op de formele aanpassing van de kalibratie van de meetmethoden door de fabrikanten in de loop van 2016. In 2015 waren er geen nieuwe leveranciers van CDT reagens die hun methode wilde laten opnemen in de lijst van geaccepteerde CDT methoden voor het CBR. Wel is de CE methode van Sebia uitgebreid met de Minicap als analyseplatform. Deze methode is aan de bestaande CE methode op de Capillary van

Sebia toegevoegd en opgenomen in een geactualiseerd overzicht. De werkgroep heeft de richtlijn van 2012 herschreven naar format van de NVKC en aangeboden aan de commissie Richtlijn van de NVKC. In deze herschreven richtlijn is een geactualiseerde lijst met goedgekeurde methoden lijst. Met het herschrijven naar een standaard model denkt de werkgroep CDT een stap naar een betere erkenning van de richtlijn te kunnen doen mede door de periodieke verplichte actualisering. Met het hoofd medische zaken van de CBR heeft overleg plaatsgevonden over gebruik van CDT als parameter bij de procedure voor teruggave van rijbewijs na ontzegging i.v.m. rijden onder invloed. In dit overleg heeft de werkgroep het gebruik van de traditionele en minder specifieke alcohol biomarkers (MCV, gGT, ASAT, ALAT) nadrukkelijk afgeraden. Het hoofd medische zaken is voorstander van harmonisatie en staat open voor een voorstel omtrent fout-schatting voor de traditionele alcoholmarkers.

Werkgroep Klinische Besliskunde

De werkgroep Klinische Besliskunde, onderdeel van de Wetenschapscommissie, heeft in 2015 vijf keer vergaderd waarvan twee keer telefonisch.

De werkgroep heeft in 2015 aandacht geschonken aan de volgende onderwerpen: pré-analytische variabelen glucose, patientempowerment, het softwarepakket Gaston van de firma Medecs B.V. te Eindhoven en herhaaltermijnen.

Vooraf patient empowerment heeft veel aandacht gekregen. Het project "Empower" is in 2015 ingediend bij de Europese Commissie in het kader van Horizon 2020 en werd helaas niet gehonoreerd. Eind 2015 werd een begin gemaakt met het project Lab4Patients waarin veel uitgangspunten van het vorige project terugkomen. Begin 2016 zal het opnieuw voor Horizon 2020 worden ingediend. De werkgroep hoopt binnen dit project een belangrijke input te kunnen leveren met betrekking tot dataverwerking, structuur van databestanden en opzet van het expert systeem.

Historische Commissie

De commissie vergaderde in 2015 tweemaal.

- De samenstelling is t.o.v. de vermelding in de Almanak 2015, gewijzigd door het onverwacht overlijden van drs. Ad Pennings op 24-9-2015
- De opslag van oude instrumenten vindt nog steeds plaats in het Amphia ziekenhuis in Oosterhout. Dit jaar zijn daar instrumenten uit de collectie van Drs. J. Stakenburg uit Apeldoorn aan toegevoegd. Deze instrumenten zijn op de "Historische collectie" website geplaatst.
- De bezoekersaantallen voor <https://www.nvkc.nl/algemeen/historische-collectie> zijn nog steeds aan de bescheiden kant. Medio december heeft deze echter een betere plaats op de NVKC website gekregen, waardoor we hopen dat de bezoekersaantallen zullen stijgen. Overwogen wordt om de internationale toegankelijkheid te verbeteren door Engelse vertalingen te plaatsen.

- Het opstellen van de beschrijving van oude instrumenten op de site gaat maar langzaam vooruit. Daarom zijn we blij met ondersteuning door enkele oud-hoofdanalisten vanaf 2016.
- De voorzitter en de oud-voorzitter hebben gezamenlijk een vergadering van de Vereniging voor Medische Geschiedenis bijgewoond. Het Bestuur heeft het geld beschikbaar gesteld om de NVKC als lid van deze Vereniging aan te melden, vertegenwoordigd door de HC.
- De HC onderzoekt de mogelijkheid om ter gelegenheid van het jubileumjaar 2017 van de NVKC een tentoonstelling te organiseren dan wel op andere wijze bij te dragen. Daarnaast wordt gedacht aan het publiceren van beschouwingen in het NTKCL over belangrijke ontwikkelingen in ons vakgebied, gezien vanuit historisch perspectief.

Commissie Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC)

Dit verslagjaar trad dr. Annemiek Joosen toe als regulier lid van de commissie ter vervanging van dr. Snjezana Kos. dr. Madelon Noordegraaf nam de taak als secretaris over van dr. Michael Foureaux, die afscheid nam van de commissie. Als nieuw KCio-lid trad dr. Henrike Hamer toe. Hiermee is de commissie weer op volle sterkte.

De commissie vergaderde vijf maal in 2015, waarvan 2 keer live. Er zijn in 2015 drie PAOKC-cursussen en een workshop georganiseerd. In samenwerking met de werkgroep AICT is op 22 januari 2015 de PAOKC "ICT, lost in translation" georganiseerd in de jaarbeurs te Utrecht. Op 6 oktober 2015 is de PAOKC "tot op het bot" georganiseerd in de Ballroom te Amsterdam. Samen met de werkgroep LC/MS heeft de PAOKC een nascholing getiteld "the Matrix" georganiseerd in Burgers' zoo te Arnhem. Voor een kleiner gezelschap werd op 12 juni 2015 een workshop "reflecterend testen" georganiseerd in het Jeroen Bosch Ziekenhuis te 's-Hertogenbosch. Deze workshop krijgt nog een vervolg.

De achteraf gehouden enquêtes waren positief over vorm en inhoud. Verder is de papieren syllabus definitief afgeschaft. Wel wordt tijdens elke PAOKC een programmaboekje met ruimte voor notities verstrekt. Uit de enquêtes blijkt dat dit zeer wordt gewaardeerd en als gewenst wordt beschouwd door onze collegae. De PAOKC heeft de eind 2014 ingezette digitaliserings-slag in 2015 doorgezet. De pilot met digitale enquêtes en certificaten, welke eind 2014 gestart is, is in 2015 gecontinueerd en als positief beoordeeld. De enquête zal voortaan digitaal verstrekt worden. Daarnaast is ook de papieren folder vervangen door digitale aankondigingsberichten. Het verdwijnen van de papieren folder zal nog geënuquëteerd worden onder de leden tijdens de volgende PAOKC's.

Cluster Beroep en Bedrijf

Het afgelopen jaar veel energie gestoken in het opstarten van het Cluster Bedrijf & Beroep. Onder aanvoering van de cluster voorzitter, dr. Yvonne

Henskens, hebben de commissies Bedrijfsvoering, AICT, Medisch Laboratorium Onderwijs en Beroepsbelangen hard gewerkt aan de invulling en vormgeving van het cluster. Dat heeft er o.a. toe geleid dat er voor de 2^e keer een gezamenlijk werkplan (2016) is opgesteld.

Het cluster is in het verslagjaar 4 maal bijeen geweest. Om redenen van efficiëntie vergaderen de participerende commissies alle ook tenminste op deze dagen.

Commissie AICT

De Commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie (AICT) heeft in het verslagjaar 2015 zes keer vergaderd. De vergadering van 10 juni 2015 was ook dit jaar weer in het Universitair Ziekenhuis van Antwerpen bij Prof. dr. V.O.M. van Hoof.

De samenstelling van de commissie is in het verslagjaar als volgt gewijzigd:

- binnen de commissie is vanaf 1 januari 2015 de taak van voorzitter overgegaan van dr. Christian Schoenmakers naar dr. Dirk Bakkeren.
- de taak van secretaris is op 1 januari overgegaan van dr. Dirk Bakkeren naar dr. Jurgen Kooren.
- dr. Ruben Musson is na zijn registratie tot klinisch chemicus tot de commissie toegetreden als lid klinisch chemicus (voorheen lid klinisch chemicus i.o.).
- dr. Jacqueline Brinkman heeft zich in januari van 2015 teruggetrokken als lid van de commissie.

Op 22 januari 2015 is vanuit de commissie een symposium/PAOKC met de titel 'Verbinden met ICT - Lost in translation?' georganiseerd. Met in totaal 121 betalende deelnemers was dit symposium zowel vakinhoudelijk als organisatorisch een succes te noemen. Gebleken is dat binnen klinische chemische laboratoria in Nederland en België voldoende belangstelling is voor laboratoriumautomatisering en in het bijzonder voor een praktische handleiding voor interlab-communicatie en de rol van communicatiestandaarden.

Derhalve is de commissie in 2015 dan ook betrokken geweest bij diverse initiatieven om tot een betere standaardisatie te komen van (inter-)lab communicatie en zijn er ideeën ontplooid om de affiniteit van klinisch chemici (i.o.) voor laboratoriumautomatisering te vergroten:

- Realisatie van de technisch beheer van de NL-subset van LOINC en SNOMED bij Nictiz. De lokale database van dr. Pieter-Jan Haas is ondergebracht bij Nictiz, vooruitlopend op de bouw van een meer toepasselijke database-opzet met o.a. een gebruikersvriendelijkere interface en uitlevervoorziening.
- Er is met Nictiz een Beheersdocument opgesteld voor het toekomstig beheer van de Nederlandse Labcodeset. In 2016 zal dit afgerond en geëffectueerd moeten worden en zullen personen aan de diverse rollen die in dit beheersdocument zijn benoemd gekoppeld moeten worden.
- Initiatief voor het opstellen van een richtlijn voor het gebruik van Lab-2-Lab koppeling/communicatie en de rol van het LOINC coderingsstelsel in deze. Tevens zal aandacht worden besteed aan het creëren van

voldoende draagvlak voor deze nieuwe richtlijn bij zowel leveranciers van ICT systemen als klinische chemici.

- Er is voor de NVKC app een vijfjarig onderhoudscontract met Maxd'Oro overeengekomen.
- Inventariseren van de behoefte aan/mogelijkheden voor het aanbieden van een AICT cursus aan KC-io's.

Commissie Beroepsbelangen

De Commissie Beroepsbelangen (Cie BB) heeft het afgelopen jaar 5 maal vergaderd, waarvan 4-maal in clusterverband (Cluster Bedrijf & Beroep). Er is het afgelopen jaar eveneens ad hoc regelmatig e-mail en telefonisch contact geweest tussen de leden van de commissie onderling en met leden van het NVKC-bestuur. Daarnaast zijn er contacten geweest met individuele leden. Deze contacten betroffen verschillende onderwerpen die de belangen van laboratoriumspecialisten klinische chemie in het uitoefenen van hun beroep raakten.

De NVKC was in 2014 nog aangesloten bij de Federatie van Beroepsorganisaties in de Zorg (FBZ). De rol van de FBZ en onze vertegenwoordiging daarin is de afgelopen jaren aanleiding geweest tot veel overleg met het bestuur van de NVKC. Onder andere n.a.v. de teleurstellende discussie met de FBZ over onze aanspraken op de AMS ontstond de overtuiging dat de diversiteit aan beroepsgroepen die vertegenwoordigd worden in de FBZ er toe leidt dat de belangen van onze beroepsgroep daar vaak niet optimaal behartigd worden. Om die reden is er samen met de NVZA (Ned. Ver. Ziekenhuisapothekers) actief toenadering gezocht tot de OMS (Orde van Medisch Specialisten) en de LAD (Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband), vooral omdat deze organisaties primair de beroepsbelangen van medisch specialisten behartigen. Deze toenadering heeft er toe geleid dat de LAD en de NVKC eind 2014 een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan. Hierbij heeft het feit dat de NVKC lid is geworden van de nieuw gevormde Federatie Medisch Specialisten (FMS) eveneens een belangrijke rol gespeeld. De geregistreerde en in Nederland praktiserende laboratoriumspecialisten klinische chemie in dienstverband zijn sindsdien naast lid van de NVKC ook lid van de LAD.

De LAD behartigt de individuele en collectieve werknemersbelangen van de laboratoriumspecialisten klinische chemie. Periodiek (4x per jaar) wordt door een vertegenwoordiger uit het NVKC bestuur (collega Nabbe) en de Cie Beroepsbelangen (collega Kleinveld) overlegd met de LAD over werknemersbelangen. Dit overleg is in 2015 opgestart. Daarnaast participeren we vanuit de Cie Beroepsbelangen (collegae Bakker en de Wit) in de klankbordgroep CAO-UMC die vanuit de FBZ/LAD is opgestart.

Een onderwerp dat het afgelopen veel aandacht heeft gekregen is de sinds 1 januari 2015 doorgevoerde pensioenaftopping. De LAD/FMS hebben in 2015 meerdere pensioenaftoppings-bijeenkomsten georganiseerd waarbij ook vertegenwoordigers van bestuur, de Cie Beroepsbelangen en individuele leden aan-

wezig waren. Voor de academisch werkende collegae zijn over de pensioenaftopping door de LAD/FMS goede afspraken gemaakt binnen de nieuwe CAO UMC met een looptijd tot 1/1/18. Afgesproken werd dat het werkgeversdeel volledig wordt teruggeven door een eenmalige structurele aanpassing in salarisschalen. Daarnaast werden binnen de CAO werkafspraken gemaakt over een nieuwe salarisstructuur voor klinisch fysici en klinisch chemici. Er is ook met de NVZ overeenstemming bereikt over de AMS binnen de nieuw afgesloten CAO ziekenhuizen met een geldigheid tot 1/1/17. Met de NVZ is nog geen overeenstemming bereikt over de pensioenaftopping. Daarover is door LAD/FMS inmiddels een actietraject ingezet.

Een belangrijke taak van de Cie BB is de advisering en ondersteuning van laboratoriumspecialisten klinische chemie in geval van problematiek bij de uitoefening van hun professie. Dit kunnen zeer uiteenlopende onderwerpen betreffen. In 2015 hebben meerdere collegae een beroep gedaan op de commissie voor advies en ondersteuning. Met name het behartigen van de belangen van collegae betrokken bij fusie-trajecten zijn het laatste jaar redenen geweest om bij Cie BB aan te kloppen.

Jonge KC's hebben niet altijd voldoende info om zich binnen sollicitatieprocedures staande te houden als het gaat om honorering (AMS, AMS-like, marktconform, FWG, pensioenaanspraken, enz.). De Cie BB ondersteunt hierin en organiseert i.o.m. de Cie KCio jaarlijks een gesprek met alle belangstellende KCio's over dit onderwerp. De eerstvolgende bijeenkomst zal begin 2016 plaatsvinden.

Commissie Bedrijfsvoering

Reguliere activiteiten:

- Inventariseren en adviseren van leden rondom alle aspecten van de bedrijfsvoering van klinisch chemische laboratoria.
- Beschikbaar stellen van relevante informatie voor leden
- Inrichten informatiepunt met alle recente berichtgeving (VWS, nza, media) op het gebied van bedrijfsvoering binnen de klinische chemie. Portaal Beroep en Bedrijf op NVKC website.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van commissies en bestuur NVKC over zaken rondom bedrijfsvoering.
- Aanvragen nieuwe NZA tarieven / verzoeken voor wijzigingen van NZa tarieven.
- Deelnemen, reageren op relevante klankbordgroep bijeenkomsten: Hierin zal zoveel mogelijk gereageerd worden in lijn met de binnen de NVKC gangbare visies.

Daarnaast heeft de commissie zich bezig gehouden met kostprijsberekeningen en NZa tarieven. Als spin-off van het minisymposium is overleg gaande met Performance over een verbeterd kostprijsmodel. Begin 2015 heeft de commissie een vervolgbijeenkomst over kostprijsberekening en NZa tarieven georganiseerd. Op basis van deze goedbezochte bijeenkomst is het bedrijf Performance met een 10-tal laboratoria aan de slag gegaan om reële kostprijzen, en waar mogelijk

differentiatie in de kosten voor 24-uurs service, cito's etc. aan te brengen. Door tijdsdruk en andere prioriteiten binnen de ziekenhuizen en laboratoria verloopt het traject langzaam. Op dit moment hebben een 2-tal ziekenhuizen in samenwerking met Performance een concrete kostprijsberekeningen doorgevoerd waarbij een opsplitsing is gemaakt tussen de kostprijzen voor orders binnen en buiten kantooruren.

De personele bezetting van de commissie heeft in 2015 ook enkele veranderingen ondergaan. Halverwege 2015 heeft dr. Joop ten Kate aangegeven na 3 jaar lidmaatschap te stoppen met de werkzaamheden voor de commissie bedrijfsvoering. Om de slagkracht van de commissie te vergroten is de commissie eind 2015 uitgebreid met 2 nieuwe leden: dr. Ruben Smeets en dr. Paul Geutjes (namens de KCio's). Tenslotte heeft dr. Wouter Kortlandt te kennen geven dat hij na 7 jaar als voorzitter van de commissie het voorzitterschap graag over wil dragen. Vanaf januari 2016 zal dr. Leo Jacobs deze rol overnemen.

Commissie Medisch Laboratorium Onderwijs

Samenstelling

Per 1-5-2015 heeft dr. Marc Elisen het voorzitterschap overgedragen aan dr. Wouter Tiel Groenestege. Marc Elisen blijft lid van de Commissie Medisch Laboratoriumonderwijs. Prof. dr. Otto Bekers en dr. Peter van 't Sant hebben hun taken binnen de Commissie Medisch Laboratoriumonderwijs neergelegd en worden bedankt voor hun inzet de afgelopen jaren.

Reguliere activiteiten:

- Onderhouden contacten met overkoepelende MLO en HLO onderwijsorganisaties (o.a. PMLF, DAS, LAL, CZO, MBO-raad) en beroepsverenigingen.
- Inventariseren en bewaken van lokale eisen en wensen m.b.t. de analistenopleiding
- Bespreken van de eisen en wensen vanuit het werkveld/NVKC, t.a.v. competenties van toekomstige analisten, met overkoepelende onderwijsorganisaties opdat de opleidingen analisten opleiden die hieraan voldoen.
- Structureel informeren van het beroepenveld over ontwikkelingen die betrekking hebben op het onderwijs van analisten (MLO en HLO).
- Op de hoogte zijn en blijven van lokale eisen en wensen m.b.t. de analistenopleiding (o.a. meetings CZO, Hogeschool Leiden en Regio Limburg)

Speerpunten

Borgen van voldoende hoog gekwalificeerde, dus goed opgeleide laboratoriummedewerkers op MLO en HLO niveau. Essentieel hierbij is de aansluiting van de MLO en HLO analistenopleidingen bij de eisen en wensen vanuit het beroepenveld van de klinisch chemische laboratoria. Onze beroepsgroep dient duidelijk kenbaar en inzichtelijk te maken wat de wensen zijn met betrekking tot goed opgeleide laboratoriummedewerkers zodat de opleidingen hierop zo goed mogelijk aansluiting kunnen vinden. Hierbij wordt aandacht besteed aan ontschotting tussen de laboratoria van de klinische chemie, medische microbiologie, apotheeklab en pathologie en de mogelijke overlappende werkzaamheden die hierdoor ontstaan.

Het in kaart brengen van de instroom van het aantal studenten MLO/HLO, het aantal bestaande opleidingen (ook vlak over de grens in België), het aantal beschikbare stageplaatsen, de baankansen na afstuderen en het aantal te verwachten banen in de nabije toekomst met het oog op de vergrijzing. Het zo volledig mogelijk in kaart brengen van bovenstaande gegevens kan bijdragen aan het tijdig signaleren van ontwikkelingen waarop indien nodig en waar mogelijk actie op kan worden ondernomen. Het doel is om deze cijfers in 2016 gereed te hebben.

Ontwikkelingen

Op het gebied van klinische chemie en opleiding klinische chemie doen zich de volgende ontwikkelingen voor:

- De uitstroomprofielen op de MLO en HLO worden beperkt. Het vakgebied klinische chemie zal minder prominent worden aangeboden. De opleidingen worden meer generiek of veralgemeniseerd.
- De laboratoria staan onder een hoge kostendruk. Er is al jaren een chronisch tekort vanuit de laboratoria klinische chemie om veel in opleiding en stages te investeren. Het opleidingsklimaat is daarom dikwijls erg mager geworden.
- De arbeidsmarkt voor klinisch chemisch analisten heeft te leiden onder de fusiegolf binnen de laboratoria.
- Steeds verdergaande robotisering binnen de diagnostische laboratoria dringt het aantal werkplekken voor klassiek geschoolde analisten terug.

Vanuit de commissie medisch laboratoriumonderwijs onderzoeken we hoe we de relatie tussen opleidingen en laboratoria kunnen verbeteren. Ons doel is om met een format voor afspraken tussen laboratorium en opleiding te komen. Dit format lijkt nog het meest op een Service Level Agreement (SLA). Deze SLA voorziet in:

- afstemming van het aantal studenten dat vanuit de school stage kan lopen op het laboratorium
- de inhoud van de activiteiten binnen het laboratorium
- de voorkennis van de studenten vanuit de school

De SLA moet ook zorgen voor betere afstemming van ontwikkelingen die vanuit het laboratorium zijn ingezet. Hierdoor kan er wijziging van bepaalde vaardigheden van de nieuwe studenten gevraagd worden. Dit SLA moet er tevens voor zorgen dat zowel school als laboratorium ruim van tevoren voorbereidingen hebben getroffen van hun activiteiten voor het opleiden van stagiaires. Doel is om in 2016 dit format gereed te hebben voor gebruik.

- CZO erkenning voor in service opleiding tot klinisch chemisch analist in samenwerking met de Amstelland Academie.